

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Studijní program : 6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Výroba a prodej úzce specializovaného druhu zboží v podmínkách české ekonomiky

Production and purchase of the narrow specialized type of product in spect of conditions of
czech economy

Pavlína Drašnarová

Vedoucí práce : doc. Ing. Ivan Jáč, Csc. , Katedra podnikové ekonomiky

Konzultant: Martin Pritula, Kovos družstvo Teplice závod Verneřice

Počet stran: 86

Počet příloh : 4

11.05.2007

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. O právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsme si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

11.05.2007

Resumé

Diplomová práce se zabývá výrobou a prodejem úzce specializovaného druhu zboží v podmínkách české ekonomiky. Vybraná oblast analýzy v této práci je výroba a prodej kovového nábytku. Součástí diplomové práce je také přehled vývoje české ekonomiky s odstupem 10 let nejen vybraného odvětví, dále pak přehled ekonomických ukazatelů, jako růst či pokles HDP, nárůst cen materiálu a vstupních jednotek výroby. Nedílnou součástí jsou též retrospektivy vlivu přílivu zboží a materiálu ze zemí asijského kontinentu, který výrazně negativně i pozitivně ovlivnil vývoj daného druhu zboží, které jsou v této práci doloženy grafy a statistikami.

Summary

This work is engaged in production and purchase of the narrow specialized type of products in spact of conditions of the Czech economy. Chosen type of products is production and purchase of metal furniture. Part of this work is also summary of economical signposts as inrease or fall of HDP, rise of material's prices and entry units of the production. Integral komponent is also retrospektivity of the influence of flood the products and material from the countries of the asian kontinent, which expressive negative and positive influenced developmnet given type of products, which are in this work supported with graphs and statistics.

OBSAH

Úvod

1. Problematika výroby a prodeje v podmínkách české ekonomiky	12
1.1 Podíl podniků se zahraniční kontrolou	12
1.2 Průmyslová výroba v České republice	13
1.3 Makroekonomická předpověď odhadu růstu ekonomiky	15
1.4 Dopad růstu HDP na trh práce způsobil umírnění růstu produktivity	16
1.4.1 Růst HDP a vliv růstu na zaměstnanost	17
1.5 Prognóza MMF pro Českou republiku	18
1.6 Tržby od roku 1997	20
1.6.1. Tržby ve službách nejvyšší od roku 2000	21
1.7 Vývoz a obchodní bilance České republiky	21
1.7.1 Štafetu přebírá elektronika	22
1.7.2 Auta na zenitu	22
1.8. Kjótský protokol	23
1.8.1 Stanovisko UNICEF k snižování emisí	24
1.8.2 Problémy připouští i Evropská komise	25
1.9 Statistické údaje	26
2. Přiblížení a osvětlení vybraného druhu výroby a zboží – kovový nábytek	29
2.1. Charakteristika odvětví	29
2.2. Pozice odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu	31
2.3. Struktura odvětví podle počtu zaměstnanců v organizacích	33
2.4. Regionální struktura odvětví	34
2.5. Hlavní ekonomické ukazatele	35
2.5.1 Cenový vývoj	35
2.5.2. Základní produkční charakteristiky	36
2.5.3 Produktivita práce a osobní náklady	42
2.6. Zahraniční obchod	44
2.6.1. Vývoj zahraničního obchodu	44
2.6.2. Teritoriální struktura zahraničního obchodu	46
2.6.3. Tuzemská spotřeba	47
2.7. Investice	48

2.7.1 Přímé zahraniční investice	49
2.8 Mezinárodní srovnání a konkurenceschopnost	50
2.9 Shrnutí a perspektivy odvětví	51
3. Vliv přílivu , a s tím spojená negativa i pozitiva , materiálu zboží ze zemí asijského kontinentu	53
3.1. Problematikou současného postavení Číny ve světové ekonomice	53
3.2 Využívání zahraničního kapitálu	53
3.3 Zahraniční ekonomická a technická spolupráce	54
3.4 Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje	56
3.5 Základní údaje za rok 2004 proti roku 2003	57
3.6 Průmysl - struktura, tempo růstu průmyslové výroby v nosných oborech	59
3.7 Statistiky obchodu EU s Čínou	61
3.8. Komoditní struktura	63
3.9 Kontrola vývozu	65
4. Analýza a studie vývoje podmínek výroby a prodeje vybraného druhu výrobku	68
4.1 Kovos družstvo Teplice	68
4.2 Výrobní proces	70
4.3 Analýza distribučního pokrytí	71
4.3.1 Prodej export – tuzemsko	71
4.3.2 Segmenty	73
4.3.3 Exportní analýza	73
4.3.4 Obraty dle jednotlivých klientů v Kč bez DPH	74
4.4 Zdražení cen plechu	77
4.5 Grafy k tématu	80
5. Závěr	83
Seznam použité literatury	
Seznam příloh	

Seznam zkratek

aj.	a jiné
angl.	anglické
atd.	a tak dále
a.s.	akciová společnost
CAD	creative design
cca	cirka – přibližně
č.	číslo
ČLR	Čínská lidová republika
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CNY	japonský juan
EU	Evropská unie
f.	firma
Fe fosfát	železitý fosfát
HDP	hrubý domácí produkt
např.	například
Kč	česká koruna
Kovos Verneřice	Kovos družstvo Teplice závod Verneřice
LRQA	Lloyd's Register Quality Assurance
MIG	Migatronic technologies
Min.	minimálně
mj.	mimo jiné
mld.	miliarda
MMF	Mezinárodní měnový fond
např.	na příklad
r.	rok
tj.	to je
tzv.	tak zvané
USA	United states of America
μm	nanometr
vs.	versus

ÚVOD

Ve své diplomové práci jsem se rozhodla věnovat problematice výroby a prodeje zboží v podmínkách české ekonomiky, který byl v minulých letech výrazně ovlivněn přílivem zboží, materiálů a vstupů ze zemí asijského kontinentu.

V první části se zabírám problematikou výroby a prodeje v podmínkách české ekonomiky s odstupem 10 let. Nejen pomocí statistik a analýz se snažím nastínit vývoj, podmínky vývoje a negativa a pozitiva, která zasáhla do české ekonomiky v posledních 10-ti letech. Nedílnou součástí též byl vstup do Evropské unie, který sice přinesl negativa díky nastalým omezením dle stanov EU, ale zároveň díky dotacím pomohl nemálu firem k rozvoji či například inovaci technologického portfolia.

V druhé části se zabývám přiblížením a osvětlením vybraného druhu prodeje a výroby. Informace jsem čerpala nejen ze statistik a analýz, ale také díky svému již pětiletému působení ve firmě Kovos družstvo Teplice, závod Verneřice, kde jsme měla možnost do hloubky poznat a sledovat danou problematiku. Oblast výroby kovového nábytku je specificky členěna do několika segmentů, které se zde snažím co nejpřesněji osvětlit.

Třetí část je zaměřena na pozitivní i negativní vliv přílivu zboží, materiálu a vstupů ze zemí asijského kontinentu. Pozornost se zde věnuje nejen vybranému druhu zboží, ale celkovému vlivu na různá odvětví české ekonomiky. Tento příliv levného zboží, měl a má příčinu a důsledek ve velkých změnách nejen průmyslových odvětví české ekonomiky, ale také hospodaření domácností nebo např. v nezaměstnanosti obyvatelstva v Česku.

Čtvrtá část diplomové práce je soustředěna na studii podmínek výroby a prodeje vybraného druhu zboží. Součástí studie jsou statistiky a grafy neúměrného zdražení hlavního vstupního materiálu výroby, tedy plechu a oceli. Dále jsou zde nastíněny různé druhy analýz procesů důležitých ke kvalitnímu vedení a zdokonalování výroby a prodeje daného odvětví. Materiály jsem čerpala z evidencí a zdrojů firmy Kovos družstvo Teplice, závod Verneřice, kde jsem již po několik let zaměstnána jako ředitelka obchodního oddělení, a kde jsem měla možnost v posledních několika letech příliv asijského materiálu a jeho dosah plně sledovat a monitorovat.

Pozitivní i negativní vliv přílivu zboží a materiálů ze zemí asijského kontinentu nedílně zasáhl v posledních letech nejen do oblasti výroby prodeje kovového nábytku . Způsob jakým se s tím vyrovnali čeští výrobci, dodavatelé ale i samotní spotřebitelé a česká ekonomika jako celek, je zajímavým náhledem na to, jak se česká ekonomika dokáže vyrovnat s pozitivy i negativy světové globalizace.

1. PROBLEMATIKA VÝROBY A PRODEJE V PODMÍNKÁCH EKONOMIKY ČESKÉ REPUBLIKY

1.1 Podíl podniků se zahraniční kontrolou

Podíl podniků se zahraniční kontrolou na průmyslových tržbách stoupl z patnácti procent v roce 1997 na téměř padesát procent ke konci letošního třetího čtvrtletí. Rostoucí tendenci vykazuje i podíl zaměstnanců v zahraničních podnicích na celkovém počtu. Což bylo uvedeno Českým statistickým úřadem. (ČSÚ) ¹

Průměrná mzda v zahraničních firmách však neustále zmírňuje svůj náskok před celorepublikovým průměrem. Così to naznačuje o přílivu moderních technologií, o vyšší produktivitě v těchto firmách. Je však otázkou co bude s těmito firmami v delším časovém horizontu, uvedl ČSÚ.

Ke konci třetího čtvrtletí letošního roku stoupl podíl tržeb firem pod zahraniční kontrolou na 48,6 procenta, zatímco ke konci minulého roku to bylo o dva procentní body méně. V posledních šesti letech však podíl stoupl zhruba trojnásobně. Na celkové průmyslové zaměstnanosti se v roce 1997 podíleli pracovníci v podnicích se zahraniční kontrolou 9,4 procenta z celkového počtu 1,295 milionu osob. Ke konci minulého roku poklesl počet zaměstnanců v průmyslu o více než jedenáct procent na 1,151 milionu, přičemž počet zaměstnanců v zahraničních firmách stoupl trojnásobně v absolutním i relativním vyjádření. Obdobný trend pokračoval i v prvních třech čtvrtletích letošního roku.

Průměrná měsíční mzda byla v prvních třech čtvrtletích letošního roku u zahraničních podniků 17,8 tisíce korun, o třináct procent nad celorepublikovým průměrem v průmyslu. Náskok ve mzdách však postupně od roku 1997 klesá. Tehdy převyšovaly průměr o více než 22 procent. Zahraniční firmy, které zde působí, drží mzdy velice tvrdě ve vazbě na svůj ekonomický výkon, bylo uvedeno sekci podnikových statistik. Celkově ke konci minulého roku představovaly podnikatelské zahraniční subjekty 20,3 procenta všech tuzemských průmyslových podniků, tj. dvojnásobek úrovně z roku 1997.

¹ www.csu.cz

Bylo však také připomenuto, že určit vždy přesně vlastníka společností není jednoduché, protože ČSÚ je schopen sledovat pouze přímé vlastníky. V podmínkách globální ekonomiky je velmi obtížné identifikovat v každém momentě, kdo je skutečně tím , kdo takzvaně tahá za provázky

Nejdynamičtějším průmyslovým odvětvím byl v minulých letech automobilový průmysl, na jehož růst je dále napojen elektrotechnický, gumárenský a plastikářský průmysl. Podle dnešních údajů ČSÚ stoupla ke konci září meziročně výroba průmyslových podniků o 5,2 procenta.

1.2 Průmyslová výroba v České republice

Průmyslová výroba v září 2006 meziročně stoupla o 5,2 procenta, oznámil Český statistický úřad . Průmysl tak roste nepřetržitě už déle než rok. Tempo růstu ale v září zpomalilo proti srpnu, kdy byla výroba vyšší o osm procent. Na zářijovém růstu mají zásluhu všechny hlavní průmyslové obory, nejvíce vzrostla výroba zboží krátkodobé spotřeby a výroba meziproduktů.

Po očištění od vlivu počtu pracovních dnů (letošní září mělo o jeden pracovní den víc než loňské) vzrostl průmysl o 3,1 procenta.

Tržby z průmyslové činnosti se zvýšily (ve stálých cenách) o 7,5 procenta, po očištění od vlivu počtu pracovních dnů o 5,2 procenta.

K jejich růstu přispěl vysoký růst ve výrobě pryžových a plastových výrobků (o 23,5 procenta), výrobě elektrických a optických přístrojů a zařízení (o 15,2 procenta) a výrobě a opravách strojů a zařízení (o 10,3 procenta). Tržby se naopak výrazně snížily v kožedělném průmyslu (o 12,1 procenta).

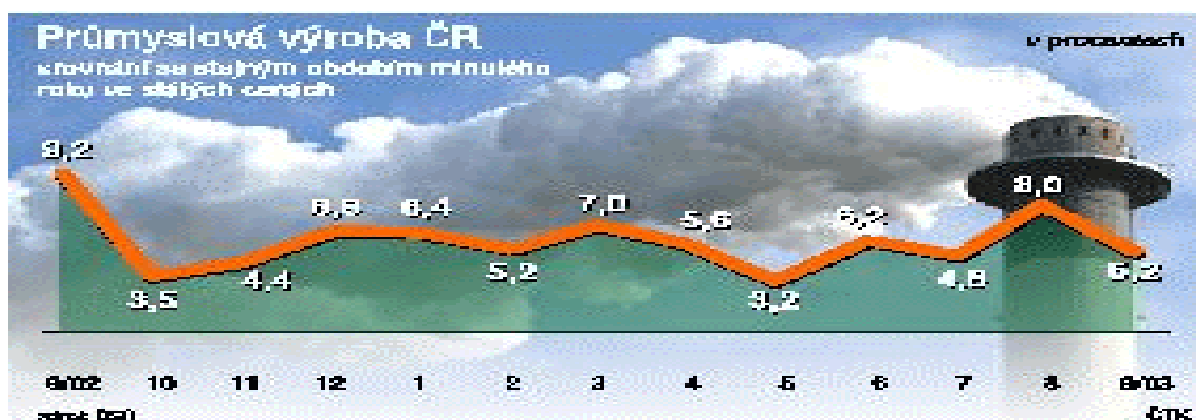
Tržby z přímého vývozu průmyslových podniků vzrostly reálně o 10,2 procenta, v běžných cenách o 13,4 procenta a jejich podíl na celkových tržbách dosáhl 47,1 procenta.

Tržby z průmyslové činnosti podniků pod zahraniční kontrolou se reálně zvýšily o 9,6 procenta, v běžných cenách byly o procento vyšší. Jejich podíl na celkových tržbách činil 49,6 procenta.

Průměrný počet zaměstnanců v průmyslu se v září 2003 meziročně snížil o více než 48 tisíc osob, což představuje snížení o 4,1 procenta. Lidé odešli z většiny odvětví, zejména z kožedělného a oděvního průmyslu. Naopak noví zaměstnanci se uplatnili při výrobě pryžových a plastových výrobků.

Průměrná měsíční nominální mzda v průmyslu v září 2003 činila 15.974 Kč a meziročně vzrostla o 8,2 procenta. Průměrná hodinová mzda dosáhla 109,60 Kč a byla vyšší o 3,4 procenta. Produktivita práce v průmyslu (tržby na jednoho zaměstnance) vzrostla o 12,1 procenta a jednotkové mzdové náklady se snížily o 3,5 procenta.

Za devět měsíců roku se průmyslová produkce zvýšila o 5,7 procenta, stejným tempem rostly i tržby. Po očištění od vlivu počtu pracovních dnů byly tržby vyšší o 5,4 procenta.

Makroekonomická předpověď odhadu růstu ekonomiky

V roce 2008 by, vzhledem k odeznění jednorázových efektů spojených s náběhem nových investic a v důsledku zpožděného vlivu současných vysokých cen ropy, mělo dojít k mírnému zpomalení na 4,9 procenta. Růst bude tažen zrychleným růstem investiční aktivity a spotřeby domácností, vliv výsledků zahraničního obchodu bude nižší. Bude pokračovat přibližování české ekonomiky k úrovni vyspělých evropských zemí.²

Růst spotřebitelských cen zůstane mírný. Průměrnou míru inflace Ministerstvo financí odhaduje na 2,1 procenta v roce 2007 a 3,2 procenta v roce 2008.

² Výroční zpráva ministerstva průmyslu, 10.01.2007

Zaměstnanost by se měla zvýšit o 1,1 p.b. v roce 2007 a o 1,0 p.b. v roce 2008. Mezinárodně srovnatelná míra nezaměstnanosti z VŠPS by se mohla snížit v roce 2007 na 6,4 procenta a v roce 2008 na 6,0 procenta.

1.3 Pokles daňových příjmů

Podíl deficitu běžného účtu na HDP, který vyjadřuje míru vnější rovnováhy, by měl v roce 2007 dosáhnout úrovně 3,5 procenta, zejména v důsledku vysokých cen ropy. Po jejich odeznění očekává ministerstvo v roce 2008 pokles na 2,4 procenta.

Data za sektor vládních institucí jsou v rámci této publikace poprvé prezentována v metodice ESA 95, tedy na aktuální bázi. Deficit sektoru vládních institucí meziročně vzroste o 1,1 p.b. a v roce 2007 bude jeho podíl na HDP činit 4,0 procenta - tedy stejně jako bylo uvedeno v Konvergenčním programu 2006.

V posledních letech je z vývoje deficitu vládního sektoru patrné, že se neudrží pod referenční hodnotou maastrichtského kritéria udržitelnosti veřejných financí. Naopak pozitivně lze hodnotit pokles podílu daňových příjmů a příjmů na sociální a zdravotní zabezpečení, který by měl klesnout o 1 p.b. z 34,8 --procenta na 33,8 procenta HDP.

Česká národní banka v nové prognóze zvýšila odhad růstu ekonomiky. Hrubý domácí produkt by měl letos růst o 4,9 až 6,5 procenta a v příštím roce o 3,8 až 6,8 procenta. Podle guvernéra ČNB Zdeňka Tůmy prognóza počítá s růstem úrokových sazeb. Dnes při pravidelném jednání ponechala banka sazby beze změny.³

Rozhodnutí ovšem nebylo jednomyslné. Dva členové bankovní rady hlasovali pro zvýšení sazeb o čtvrt procenta.

Reálná ekonomika bude působit pro inflačně v obou letech, zatímco lednová prognóza s tím počítala pouze v roce 2007. Struktura růstu HDP se mění a stoupá vliv spotřeby domácností, zejména po roce 2007.

³ www.cnb.cz

Inflace je proti lednové prognóze nejprve vyšší, a následně od třetího čtvrtletí 2008 naopak nižší. V prosinci 2008 se inflace bude pohybovat podle nových odhadů ČNB mezi 2,7 až 4,1 procenta. V prosinci 2007 by měla být mezi 3,2 až 4,2 procenta. V lednovém výhledu ČNB počítala v prosinci 2007 s inflací 2,4 až 3,8 procenta, a v červnu 2008 pak s 2,8 až 4,2 procenta.

Nejistotou jsou fiskální reformy

Hlavními riziky pro prognózu České národní banky jsou nové údaje o domácím vývoji, vývoj v zahraničí, kurz koruny vůči euru a reforma veřejných financí.

Velkou nejistotou jsou fiskální reformy. Reforma totiž může mít velké dopady na vývoj ekonomiky. Na to, abychom reformu řádně vyhodnotili, potřebujeme vědět, jak bude vypadat. Zatím není jisté, v jaké podobě projde parlamentem. Centrální banka tak prý žádné finální hodnocení reformy nemá.

Navrhované změny by vedly zřejmě k vyšší inflaci kvůli změně nepřímých daní. V rámci ekonomického růstu by se pravděpodobně restriktivní a pro růstové vlivy v ekonomice mohly vyrovnat, fiskální, tedy rozpočtová politika by mohla být více omezující.

1.4 Dopad růstu HDP na trh práce způsobil umírnění růstu produktivity – analýza 1993-2006

Nabídku na trhu práce v letech 1993 až 2006 ovlivňovaly zejména demografické faktory. Zpočátku hledaly zaměstnání silné ročníky a málo lidí odcházelo do důchodu, vyplývá z analýzy ČSÚ.

Nabídku na trhu práce v letech 1933 až 2006 ovlivňovaly zejména demografické faktory. Zpočátku hledaly zaměstnání silné ročníky a málo lidí odcházelo do důchodu. Po roce 2000 však počty nových zájemců o práci klesaly, naopak byly silnější ročníky odcházející do důchodu. Na straně poptávky po pracovní síle pak byl účinek zvyšování hrubého domácího produktu korigován vlivem rostoucí produktivity práce. Vyplývá to z analýzy trhu práce a nezaměstnanosti, kterou zveřejnil ČSÚ.

Na počátku sledovaného období tak ještě přetrvávala relativně nízká nezaměstnanost, protože ekonomika stačila absorbovat příliv silnějších ročníků obyvatelstva. Koncem devadesátých let však při pokračujícím růstu pracovní síly prudce klesla poptávka, takže nezaměstnanost dosáhla v letech 1999 a 2000 svého maxima.

K obratu došlo po roce 2000, kdy počet nezaměstnaných i míra nezaměstnanosti začaly klesat. Důvodem bylo pozvolné snižování nabídky při víceméně stagnující poptávce. V posledních dvou letech sice poptávka opět rostla, na trhu práce se ale projevil růst počtu zaměstnaných cizinců.

1.4. 1 Růst HDP a vliv růstu na zaměstnanost

Ani po roce 2000 však růst HDP podle analýzy nevytvářel dostatek pracovních příležitostí. Bylo to z větší části způsobeno strukturálními změnami ekonomiky. Růst zpracovatelského průmyslu, zejména firem se zahraniční kapitálovou účastí, byl „tažen“ – jinak pozitivní tendencí – relativně rychlého růstu produktivity práce. Výkon sektoru malých a středních podniků a celého sektoru služeb, kde je objektivně produktivita práce zpravidla nižší, rovněž nezvyšoval poptávku po pracovní síle. Vývoj na straně poptávky tak nepůsobil příznivě - přinejmenším do roku 2004 - na nezaměstnanost.

Pro trh práce je důležitou okolností také skutečnost, že stále přetrvává relativně vysoký podíl průmyslu na výkonu ekonomiky a na počtu zaměstnaných osob. Přestože průmysl je rozhodujícím tahounem ekonomiky, pracovní sílu v důsledku růstu produktivity práce spíše uvolňoval. Poptávka průmyslu po pracovní síle se začala opět zvyšovat až od roku 2005.

Naproti tomu sektor služeb zvyšuje svůj výkon pomaleji, a proto je jeho schopnost absorbovat pracovní síly relativně nízká. Služby tak nestačí kompenzovat uvolňování pracovní síly z ostatních sektorů, včetně zemědělství.

V nejbližším období se bude nezaměstnanost podle analýzy snižovat z demografických důvodů na straně nabídky. Na straně poptávky by mohla k poklesu nezaměstnanosti přispět výraznější tvorba pracovních míst v důsledku růstu sektoru malých a středních podniků s nižší produktivitou práce a sektoru služeb.

1.5 Prognóza MMF pro Českou republiku

Mezinárodní měnový fond (MMF) předpovídá, že česká ekonomika zpomalí tempo svého hospodářského růstu na 4,8 procenta z letošních 6,1 procenta. Vyplývá to z pravidelného půlročního výhledu fondu. Prognóza pro Českou republiku je mírně příznivější než fond uváděl loni na podzim, kdy růst české ekonomiky na rok 2007 stanovil na 4,7 procenta.

Výrazně lépe z prognózy vychází Slovensko, kterému fond zvýšil odhad růstu na 8,2 procenta. To znamená, že Slováci by měli udržet rekordní růst z loňského roku. MMF přitom ještě loni na podzim uváděl, že počítá na letošní rok se zpomalením tempa růstu slovenské ekonomiky na rovných sedm procent.

Podle fondu středoevropskému regionu pomáhá příznivý vývoj v Německu, které hlavním obchodním partnerem zemí střední Evropy a také působení automobilových společností v regionu.

Fond ovšem upozorňuje na výrazné zhoršení deficitů běžného účtu, které se sice zatím daří financovat, ale podle MMF je nutné pracovat na snížení schodků. U zemí jako je Česká republika, Maďarsko a Polsko je podle názoru fondu diskutabilní, zda učinily dostatečný pokrok v přípravě na vstup do měnové unie.

Světová ekonomika si v letošním a příštím roce podle MMF udrží stabilní a relativně silný růst, který se bude pohybovat kolem 4,9 procenta. To je zhruba o půl procentního bodu méně než loni.

MMF ve své předchozí prognóze z loňského podzimu očekával, že růst v USA bude letos činit 2,9 procenta, nyní ale počítá s růstem pouze o 2,2 procenta. Situace Spojených států se podle fondu zlepší až v příštím roce, kdy růst zrychlí na 2,8 procenta. I to je ale slabší růst, než s jakým MMF počítal. Dosavadní prognóza předpokládala růst 3,2 procenta.

Z hlediska globální ekonomiky fond zachoval předchozí prognózu, která už loni na podzim počítala s růstem HDP na letošní rok o 4,9 procenta. Proti dosavadním předpokladům si výrazně lépe povede Německo, kde fond čeká růst o 1,8 procenta. Prognóza z loňského podzimu hovořila o růstu jen v rozsahu 1,2 procenta.

Dál se počítá se silným růstem v Číně a v Indii, tedy zemích, které nyní globální ekonomiku táhnou vzhůru. Ve srovnání s podzimním výhledem MMF z celosvětového pohledu nepovažuje rizika ohrožení růstu za tak výrazná. Za hlavní riziko dál považuje prudké oslabení růstu v USA, které by se mohlo dostavit jako reakce na zhoršení situace na tamním realitním trhu. Rizikem by mohla být rovněž inflace v důsledku nečekaně silného zdražení ropy.

1.6 Tržby od roku 1997

Maloobchodní tržby vzrostly podle ČSÚ za loňský rok ve stálých cenách o 6,5 procenta, což představuje nejlepší celoroční výsledek od roku 1997. V loňském roce ani jednou tržby meziměsíčně neklesly. Včetně motoristického odvětví se maloobchodní tržby v loňském roce zvýšily o 6,4 procenta.

Podle analytiků rekordní růst tržeb "zapadl do mozaiky rekordů (průmysl, zahraniční obchod) a kuriozit (veřejné finance), které ekonomika Česka v posledních dvou letech zdolala". Pro letošní rok díky gradaci spotřebitelské poptávky a "nijak závratnému zdražování úroků a hypoték" opět předpokládá historické maximum tržeb.

Maloobchodní tržby se loni zvyšovaly ve všech měsících v rozmezí čtyři až osm procent. Růst tržeb za potraviny se v jednotlivých měsících nacházel v intervalu od 1,5 do 6,7 procenta, za nepotravinářské zboží to bylo od 4,6 do 10,5 procenta. Takový vývoj ukazuje na sílu konkurence mezi diskonty a hypermarkety. Nejvyšší dynamiku vykazovaly podniky s 50 a více zaměstnanci.

V posledním měsíci loňského roku maloobchodní tržby meziročně vzrostly o 4,7 procenta, po sezónním očištění pak o 7,5 procenta.

K celkovému růstu v posledním měsíci loňského roku podle ČSÚ nejvíce přispěly nespecializované prodejny s převahou potravin a specializované prodejny elektroniky, elektrických přístrojů, železářského zboží, nábytku a dalšího zboží pro domácnost. Nejrychleji rostly tržby v prodejnách textilu a obuvi a v prodejnách potřeb pro

1.7 Vývoz a obchodní bilance České republiky

České exportní zboží v roce 2006 v nemyslném srovnání neposílá níže produktů

1.6.1 Tržby ve službách nejvyšší od roku 2000

V posledním čtvrtletí loňského roku také podstatně vzrostly tržby ve službách. Meziročně se bez očištění o sezónní vlivy zvýšily o 6,1 procenta. Nejrychleji rostly tržby v dopravě a výpočetní technice (o 11,0 procenta, resp. 9,3 procenta), naopak nejnižší růst byl v ubytování a stravování.

V dopravě tržby stouply o 5,2 procenta. Jediným dopravním oborem, který zaznamenal meziroční pokles, a to o 13,8 procenta, byla vnitrozemská vodní doprava. Železniční doprava vykázala nejvyšší meziroční nárůst (o 7,4 procenta) od počátku zavedení statistického zjišťování, tedy od roku 1997. V silniční dopravě se tržby zvýšily o 1,7 procenta, v letecké dopravě o 0,2 procenta.

Ve spojích byly loňské tržby vyšší o 3,2 procenta. Telekomunikace, které se na celkových tržbách tohoto odvětví podílejí více než 90 procenty, zaznamenaly tříprocentní růst, který však byl ve srovnání s rokem 2005 výrazně nižší. V oblasti výpočetní techniky se tržby meziročně zvýšily o 9,1 procenta, dlouhodobě nejvyšší růst si připsalo objemově nejvýznamnější poradenství a dodávky software, a to o 10,4 procenta.

V samotném čtvrtém čtvrtletí se obrat v odvětví služeb v meziročním srovnání zvýšil nejvíce od roku 2003. Mezi čtvrtletně vykázalo loňské poslední čtvrtletí reálné zvýšení o 1,4 procenta.

1.7 Vývoz a obchodní balance České republiky

České exportní zboží v roce 2006 v pomyslném souboji porazilo cizí produkci mířící do Česka o 47,3 miliardy korun. Právě o tolik jsme více vyvezli než dovezli. Tak úspěšný český zahraniční obchod ještě nikdy nebyl. Za dobrým výsledkem přitom tradičně stála výroba aut a automobilových součástek.

Teď si však bude muset zahraniční obchod najít nového tahouna. Automobilová výroba, která od roku 2004 rostla o desítky procent a významně přispívala k růstu exportu, už totiž nemá příliš kam růst. Japonsko-francouzská montovna TPCA,

která výrobu osobních aut zvyšovala v letech 2005 a 2006 o 34, respektive 41 procent, je na maximu a ani produkce Škody Auto letos podle odhadů neposílí více než o několik procent.

Růstu exportu tedy automobilový průmysl znovu pomůže až za dva roky, kdy začne výroba v automobilce Hyundai.

1.7.1 Štafetu přebírá elektronika

Letos se musí do čela vývozců postavit jiné obory. V roce 2007 bude dynamika obchodní bilance závislá především na elektrotechnickém průmyslu, do kterého i díky investičním pobídkám přišla loni řada investorů. Dynamika obchodní bilance by i přesto, že se nebude vyrábět víc aut, neměla nijak utrpět. Naopak, například Česká spořitelna očekává přebytek obchodu 72 miliard korun, tedy další rekord. Letošní obchodní bilanci by měly napomoci i očekávané nižší ceny ropy a pomaleji posilující koruna. Právě drahá ropa, kterou musí Česko dovážet, a silná koruna ztěžují pozici exportérům. Hlavní měrou se podílí na tom, že letošní rekordní přebytek nebyl ještě výrazně vyšší.

1.7.2. Auta na zenitu

Vývoz silničních vozidel z Česka se na celkovém loňském vývozu podílel 17 procenty, osobní auta z toho činila devět procent. Celkem se v Česku vyrobilo o 41 procent více automobilů než předloni. Včetně autobusů a nákladních aut to činí 850 tisíc vozů. Ve výrobě aut tak Česká republika předstihla například Itálii a je osmým největším výrobcem v Evropě.

Kromě aut se loni prosadily i počítače a komponenty do nich. Jejich prodej do zahraničí se meziročně zvýšil o 31 na 125 miliard korun a tento trend by měl podle odborníků pokračovat.

Českému exportu pomohlo také oživení ekonomiky v Německu, které je hlavním partnerem českých vývozních firem. Jeho ekonomika zrychlila, což se projevilo i na odbytu českého zboží.

odbytu českého zboží.

Letos to již tak významné pravděpodobně nebude. V letošním roce se pozitivní vliv konjunktury v západní Evropě sníží.

1.8. Kjótský protokol

Kjótský protokol byl podepsán v prosinci 1997, ale vstoupil v platnost teprve loni po ratifikaci Ruskem. Podmínkou vstupu v platnost totiž byla ratifikace nejméně 55 zeměmi, které produkují více než 55% celkového množství skleníkových plynů vzniklých v rozvinutých zemích v roce 1990. K 6. únoru 2007 ratifikovalo protokol 160 zemí a Evropské společenství. Z původních signatářů dokument neratifikovaly Spojené státy, Austrálie a Monako. O další mezinárodní spolupráci po roce 2012 jednalo mezinárodní společenství v listopadu v kanadském Montrealu, kde byl schválený balík více než 40 dohod označovaný jako Montrealský akční plán.

Státy původní evropské Patnáctky se zavázaly snížit emise skleníkových plynů do roku 2012 o 8%, což je o 3 procentní body více než předepisuje protokol. Z deseti nově přistoupivších zemí si vlastní závazky stanovily všechny kromě Malty a Kypru. Podle posledních výsledků by měla Patnáctka při dodržení všech plánovaných opatření dosáhnout snížení o 9,3%, při započítání nových členských zemí by potom v EU-25 měly emise klesnout dokonce o 11,3%.

Česká republika si vytýčila stejný cíl jako staré členské země, tedy snížení o 8%. Do roku 2003 tuto metu překročila o více než 16 procentních bodů, což je způsobeno velmi vysokými emisemi v referenčním roce 1990.

Evropští podnikatelé nebudou konkurenceschopní, pokud Evropská unie začne aplikovat Kjótský protokol ještě předtím, než se k němu připojí Spojené státy a Rusko. S touto výzvou vystoupil svaz evropských podnikatelů a zaměstnavatelů UNICE. Organizace vyzvala Evropskou komisi, aby odložila zvláště obchodování s emisemi, které má začít už na počátku příštího roku. Kjótský protokol po signatářích žádá, aby do roku 2012 snížili objem oxidu uhličitého o 5,2 procenta pod úroveň roku 1990. Unie se dohodla, že hranici posune až na osm procent. Každý stát se navíc zavázal ke

kvótám na produkci skleníkových plynů. Pokud by je překročil, má ještě možnost nakoupit si nevyužité kvóty jiné země.

Členské země pak rozdělí kvóty mezi podniky a jednotlivá odvětví. Potíží je ale v tom, že se dopředu nedá zjistit, které odvětví nebo podnik čeká bouřlivý rozvoj a tím i vyšší nároky na produkci skleníkových plynů. Odborníci se proto bojí, že by některé sféry ekonomiky mohly mít uměle zabrzděný rozvoj jen kvůli Kjótskému protokolu, zatímco stejné podniky ve Spojených státech a Rusku by podnikaly svobodně.

1.8.1. Stanovisko UNICE k snižování emisí

Předseda UNICE Jürgen Strube uvedl, že Evropskou unii už dnes stojí snižování emisí skleníkových plynů 0,15 až 0,30 procenta HDP, což ji poškozuje na světovém trhu. "Tyto prostředky Evropské unii chybí a je to jeden z důvodů, proč americká ekonomika roste dvakrát rychleji než unijní," uvedl Strube. "Předčasná aplikace Kjótského protokolu není zodpovědná z hlediska prosperity kontinentu," dodal. "Hlavním problémem je fakt, že obchod s emisemi zvýší ceny energie v Evropské unii. To pocítí zvláště ocelárny, ale například i výrobci keramiky," uvedl člen představenstva českého Svazu průmyslu a dopravy Josef Zbořil. "Českou republiku předčasné obchodování s emisemi poškodí a není v jejím zájmu."

UNICE tvrdí, že vyšší ceny elektřiny zdraží náklady hlavním průmyslovým odvětvím pětadvacítky až o 2,3 miliardy eur. Ceny elektřiny by se měly kvůli plnění Kjótského protokolu zvýšit o dvacet až čtyřicet procent.

Průmyslové a podnikatelské svazy vůbec poprvé tak silně zatlačily na Evropskou komisi, která přišla s ambiciózním plánem začít aplikovat Kjótský protokol ještě předtím, než bude ratifikován dostatečným počtem zemí. UNICE předal protest vedle Evropské komise také Nizozemsku, jež následující půlrok předsedá Evropské unii a patří zároveň mezi země, které právě na obchodu s průmyslovými výrobky vydělávají.

1.8.2 Problémy připouští i Evropská komise

Evropská komise komentovala iniciativu UNICE opatrně. Předseda Evropské komise Romano Prodi uvedl, že snižování emisí nelze vidět jen z čistě ekonomického pohledu. "Je to investice do udržitelného rozvoje, který je hlavní prioritou Evropské unie,".

I Evropská komise ale připouští, že jednostranná aplikace Kjótského protokolu přinese podnikům na kontinentu problémy. Komisařka pro energetiku Loyola de Palacio připustila, že firmy, které neustojí vyšší ceny energií, ztratí konkurenceschopnost. "Náš průmysl bude mít vážné problémy a bude se snažit přemístit část své produkce do zemí třetího světa."

Podobný trend nastal už dnes. Agentura Reuters například uvedla, že někteří subdodavatelé automobilky Volkswagen uvažují o přesunutí výroby do oblasti Perského zálivu, konkrétně do emirátu Abú Zabí. Důvodem je právě růst ceny elektřiny v Německu, který zdražil jejich produkty a mohli by tak přijít o kontrakty. "Obchod s emisemi skleníkových plynů některé firmy nutí a v budoucnu bude ještě více nutit k přesunu výroby našich komponentů mimo Evropu," uvedl šéf Volkswagenu Bernd Pitschetsrieder. Ačkoliv Volkswagen popírá, že by dodavatele tlačil k přemístění výroby mimo Německo, předseda UNICEF Jürgen Strube se domnívá, že pokud tak automobilka činí, není se jí co divit. Naopak, podle Strubeho budou politiku Volkswagenu následovat i další velké evropské strojírenské koncerny. "Vliv na zaměstnanost si lze velmi snadno představit. Evropská unie sice bude předvojem v boji se skleníkovými plyny, ale její ekonomika neporoste," dodal Strube.

1.9 Statistické údaje

RgU_0603 Hrubý domácí produkt na obyvatele v krajích ČR

Ocenění: běžné ceny

Měřicí jednotka: Kč

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Česká republika	141 957 ¹	163 183 ¹	175 772 ¹	193 929 ¹	202 357 ¹	213 110 ¹	230 064 ¹	241 593 ²	252 617 ²	272 468 ³	290 232 ⁴	.
Kraj												
Hlavní město Praha	242 161 ¹	278 128 ¹	313 344 ¹	366 866 ¹	395 392 ¹	425 316 ¹	475 750 ¹	506 109 ²	530 334 ²	569 914 ³	606 925 ⁴	.
Středočeský kraj	122 544 ¹	140 572 ¹	153 390 ¹	175 277 ¹	189 083 ¹	200 538 ¹	213 711 ¹	230 393 ²	238 328 ²	253 397 ³	269 674 ⁴	.
Jihočeský kraj	132 949 ¹	154 749 ¹	165 643 ¹	182 997 ¹	188 479 ¹	195 948 ¹	207 727 ¹	217 511 ²	225 621 ²	242 791 ³	258 668 ⁴	.
Plzeňský kraj	137 183 ¹	160 559 ¹	169 821 ¹	181 215 ¹	188 328 ¹	199 944 ¹	216 637 ¹	221 866 ²	235 913 ²	262 596 ³	278 326 ⁴	.
Karlovarský kraj	132 660 ¹	147 613 ¹	153 191 ¹	164 607 ¹	168 661 ¹	178 465 ¹	183 083 ¹	196 232 ²	202 270 ²	213 182 ³	225 410 ⁴	.
Ústecký kraj	134 597 ¹	153 461 ¹	156 805 ¹	168 820 ¹	171 650 ¹	173 756 ¹	182 559 ¹	191 766 ²	208 128 ²	222 486 ³	235 260 ⁴	.
Liberecký kraj	128 721 ¹	146 592 ¹	159 848 ¹	170 623 ¹	180 525 ¹	190 641 ¹	201 861 ¹	211 426 ²	204 456 ²	216 614 ³	232 303 ⁴	.
Královéhradecký kraj	132 420 ¹	152 362 ¹	168 270 ¹	181 212 ¹	188 782 ¹	201 667 ¹	212 580 ¹	219 043 ²	226 640 ²	243 726 ³	259 348 ⁴	.
Pardubický kraj	127 497 ¹	143 775 ¹	154 506 ¹	171 191 ¹	173 071 ¹	182 033 ¹	193 575 ¹	202 533 ²	214 667 ²	228 085 ³	239 415 ⁴	.
Vysočina	121 363 ¹	139 998 ¹	144 977 ¹	158 140 ¹	168 767 ¹	178 550 ¹	203 264 ¹	209 301 ²	217 107 ²	228 402 ³	244 510 ⁴	.
Jihomoravský kraj	135 960 ¹	156 609 ¹	166 002 ¹	183 154 ¹	187 539 ¹	196 834 ¹	213 039 ¹	222 538 ²	234 532 ²	250 877 ³	267 463 ⁴	.
Olomoucký kraj	118 307 ¹	139 695 ¹	146 867 ¹	154 569 ¹	160 792 ¹	169 573 ¹	179 067 ¹	186 312 ²	193 844 ²	215 011 ³	226 617 ⁴	.
Zlínský kraj	127 250 ¹	139 686 ¹	157 157 ¹	168 480 ¹	170 498 ¹	178 119 ¹	190 616 ¹	199 507 ²	206 803 ²	216 465 ³	232 558 ⁴	.
Moravskoslezský kraj	124 303 ¹	145 756 ¹	152 617 ¹	160 642 ¹	162 531 ¹	166 891 ¹	179 745 ¹	186 132 ²	195 867 ²	222 042 ³	237 244 ⁴	.

veřejná databáze Český stat. Úřad

05-02 Účet výrobků a služeb - vývoj ve stálých cenách

Území: ČR

Měřicí jednotka: V procentech ze stálých cen roku 1995, předchozí rok = 100

Položky	1998	1999	2000	2001	2002
Produkce	102,0 ¹	99,4 ¹	106,8 ¹	108,4 ¹	103,7 ¹
Mezispotřeba	103,8	98,8	108,5	110,9	104,4
Hrubá přidaná hodnota	98,6	100,4	103,4	103,1	102,1
Daně z produktů	97,8	101,7	101,7	101,8	102,4
Dotace na produkty	71,1	109,9	99,5	88,9	119,6
Hrubý domácí produkt	99,0	100,5	103,3	103,1	102,0
Dovoz zboží a služeb	106,6	105,4	117,0	113,6	104,3
Dovoz zboží	106,2	105,1	120,2	115,3	104,3
Dovoz služeb	108,2	107,2	101,2	103,8	104,5
Zdroje k dispozici pro finální výdaje	102,1	102,6	109,3	108,0	103,1
Výdaje na konečnou spotřebu	97,7	101,9	101,6	104,1	104,4
Výdaje na individuální spotřebu					
Celkem	96,8	102,8	101,2	104,8	103,9
Domácnosti	98,2	101,9	102,3	103,8	103,9
Vládní instituce	88,9	108,7	94,5	111,3	103,2
Neziskové instituce sloužící domácnostem (NISD)	112,9	88,6	113,0	95,2	106,8
Výdaje na kolektivní spotřebu	104,9	94,6	105,2	98,1	109,2
Tvorba hrubého kapitálu	97,4	97,1	109,4	107,2	101,3
Tvorba hrubého fixního kapitálu	100,7	99,0	105,3	105,5	100,6
Hrubé národní finální výdaje	97,6	100,3	104,0	105,1	103,4
Vývoz zboží a služeb	110,0	106,1	117,0	111,9	102,8
Vývoz zboží	111,6	108,4	120,0	114,1	105,9
Vývoz služeb	104,8	98,2	105,7	102,0	87,5
Celkové finální výdaje	102,1	102,6	109,3	108,0	103,1

Poznámky

NU_M000101d Meziroční vývoj hrubého domácího produktu ČR výrobní metodou

Území: Česká republika

Ocenění: stálé ceny r. 2000

Měřicí jednotka: procento

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Produkce	.	105,2 ¹	103,3 ¹	102,6 ¹	100,3 ¹	105,5 ¹	107,3 ¹	103,1 ²	105,1 ²	106,6 ³	104,4 ⁴	.
Mezispotřeba	.	106,3 ¹	106,3 ¹	104,6 ¹	99,6 ¹	106,5 ¹	110,1 ¹	103,4 ²	106,4 ²	108,1 ³	103,3 ⁴	.
Hrubá přidaná hodnota	.	103,5 ¹	98,4 ¹	99,3 ¹	101,5 ¹	103,8 ¹	102,5 ¹	102,5 ²	102,9 ²	104,0 ³	106,5 ⁴	.
Daně z produktů	.	108,3 ¹	106,4 ¹	98,8 ¹	99,4 ¹	101,5 ¹	103,3 ¹	97,0 ²	109,8 ²	105,3 ³	103,3 ⁴	.
Dotace na produkty	.	102,5 ¹	100,7 ¹	98,6 ¹	99,5 ¹	98,1 ¹	113,6 ¹	108,2 ²	105,1 ²	98,2 ³	109,3 ⁴	.
Hrubý domácí produkt	.	104,0 ¹	99,3 ¹	99,2 ¹	101,3 ¹	103,6 ¹	102,5 ¹	101,9 ²	103,6 ²	104,2 ³	106,1 ⁴	.

Poznámky

RgU Regionální účty ČR

Území: Česká republika

Měřicí jednotka: milion Kč

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hrubá přidaná hodnota	1 326 226 ²	1 518 696 ²	1 641 554 ²	1 812 831 ²	1 879 669 ²	1 983 446 ²	2 132 368 ²	2 240 082 ³	2 343 055 ³	2 495 976 ⁴	2 662 204 ⁵	.
Hrubý domácí produkt	1 466 522 ²	1 683 288 ²	1 811 094 ²	1 996 483 ²	2 080 797 ²	2 189 169 ²	2 352 214 ²	2 464 432 ³	2 577 110 ³	2 781 060 ⁴	2 970 261 ⁵	.
HDP na 1 obyvatele (Kč)	141 957 ²	163 183 ²	175 772 ²	193 929 ²	202 357 ²	213 110 ²	230 064 ²	241 593 ³	252 617 ³	272 468 ⁴	290 232 ⁵	.
Hrubý domácí produkt v s.c.(%) ¹	.	104,0 ²	99,3 ²	99,2 ²	101,3 ²	103,6 ²	102,5 ²	101,9 ³	103,6 ³	104,2 ⁴	106,1 ⁵	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	461 825 ²	540 352 ²	542 142 ²	562 408 ²	562 260 ²	612 469 ²	659 288 ²	677 787 ³	687 468 ³	729 332 ⁴	740 898 ⁵	.

NU_M000101a Hrubý domácí produkt ČR výrobní metodou

Území: Česká republika

Ocenění: Běžná cena

Měřicí jednotka: milion Kč

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Produkce	3 500 407 ¹	3 950 839 ¹	4 377 215 ¹	4 763 578 ¹	4 886 168 ¹	5 378 966 ¹	5 874 003 ¹	6 033 167 ²	6 385 402 ²	7 042 977 ³	7 460 976 ⁴	.
Mezispotřeba	2 174 181 ¹	2 432 143 ¹	2 735 661 ¹	2 950 747 ¹	3 006 499 ¹	3 395 520 ¹	3 741 635 ¹	3 793 085 ²	4 042 347 ²	4 547 001 ³	4 798 772 ⁴	.
Hrubá přidaná hodnota	1 326 226 ¹	1 518 696 ¹	1 641 554 ¹	1 812 831 ¹	1 879 669 ¹	1 983 446 ¹	2 132 368 ¹	2 240 082 ²	2 343 055 ²	2 495 976 ³	2 662 204 ⁴	.
Daně z produktů	166 962 ¹	190 385 ¹	196 973 ¹	206 756 ¹	227 048 ¹	234 163 ¹	244 938 ¹	253 575 ²	271 743 ²	319 149 ³	340 805 ⁴	.
Dotace na produkty	-26 666 ¹	-25 793 ¹	-27 433 ¹	-23 104 ¹	-25 920 ¹	-28 440 ¹	-25 092 ¹	-29 225 ²	-37 688 ²	-34 065 ³	-32 748 ⁴	.
Hrubý domácí produkt	1 466 522 ¹	1 683 288 ¹	1 811 094 ¹	1 996 483 ¹	2 080 797 ¹	2 189 169 ¹	2 352 214 ¹	2 464 432 ²	2 577 110 ²	2 781 060 ³	2 970 261 ⁴	.

Poznámky

Tabulka č. 2

Struktura zahraničního obchodu podle skupin zboží

Leden	v mil. Kč CIF/FOB (běžné ceny)										
Třídy SITC, rev. 3	Celkem	Potravinář a živá zvířata	Nápoje a tabák	Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv	Minerální paliva, maziva a příbuzné materiály	Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky	Chemikálie a příbuzné výrobky, j.n.	Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu	Stroje a dopravní prostředky	Průmyslové spotřební zboží	Komodity a předměty obchodu, j.n.
	0-9	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004											
vývoz	108 063	2 903	460	2 841	3 288	87	6 930	25 495	52 843	13 127	90
dovoz	107 936	5 175	728	3 312	8 943	253	12 641	21 590	44 148	11 132	14
balance	126	-2 272	-268	-471	-5 655	-166	-5 711	3 904	8 695	1 995	76
podíl na vývozu v %	100,0	2,7	0,4	2,6	3,0	0,1	6,4	23,6	48,9	12,1	0,1
podíl na dovozu v %	100,0	4,8	0,7	3,1	8,3	0,2	11,7	20,0	40,9	10,3	0,0
2005											
vývoz	140 433	4 006	486	3 586	3 859	116	8 430	30 683	74 884	14 334	47
dovoz	136 983	5 309	741	4 618	10 000	238	14 622	28 222	59 338	13 796	98
balance	3 449	-1 303	-254	-1 032	-6 141	-122	-6 192	2 461	15 546	537	-51
podíl na vývozu v %	100,0	2,9	0,3	2,6	2,7	0,1	6,0	21,8	53,3	10,2	0,0
podíl na dovozu v %	100,0	3,9	0,5	3,4	7,3	0,2	10,7	20,6	43,3	10,1	0,1
Vývoz - index ¹⁾	130,0	138,0	105,9	126,2	117,4	133,8	121,6	120,4	141,7	109,2	52,3
Dovoz - index ¹⁾	126,9	102,6	101,8	139,4	111,8	94,0	115,7	130,7	134,4	123,9	7 x

¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100.

2. PŘÍBLÍŽENÍ A OSVĚTLENÍ VYBRANÉHO DRUHU VÝROBY A ZBOŽÍ – KOVOVÝ NÁBYTEK

2.1. Charakteristika odvětví

V odvětví výroby nábytku; zpracovatelském průmyslu jinde neuvedeném (OKEČ 36) je zahrnuto šest různých průmyslových oborů. Rozhodující podíl na celém odvětví má výroba nábytku, která se např. na vybraných hlavních ukazatelích objem tržeb za vlastní výrobky a služby nebo na počtu pracovníků podílí cca 70 %. Většina oborů používá k výrobě jako rozhodující surovinu dřevní hmotu, velmi často již danému účelu předem zpracovanou jako polotovary (tzv. účelové přířezy), dále pak i finální výrobky ze dřevařského průmyslu (aglomerované výrobky ze dřeva, překližky, dýhy aj.). Obory tohoto odvětví jsou charakteristické vysokou materiálovou náročností, která představuje často až přes dvě třetiny celkových nákladů.⁴

Seznam jednotlivých oborů odvětví a jejich náplň je následující :

- 36.1. – Výroba nábytku
- 36.2 – Výroba klenotů a příbuzných předmětů
- 36.3 – Výroba hudebních nástrojů
- 36.4 – Výroba sportovních potřeb
- 36.4. – Výroba her a hraček
- 36.6. – Ostatní zpracovatelský průmysl

Výroba nábytku (36.1) zahrnuje výrobu sedacího nábytku, nábytku do obývacích a dětských pokojů, ložnic a jiných obývacích prostorů, nábytku pro vybavení kanceláří, bank, nemocnic, zdravotnických a jiných zařízení, obchodů, výrobu kuchyňského nábytku, ostatního nábytku – kovového, soliterního (jednotlivého) a do a doplňkového nábytku a výrobu matrací.

Výroba klenotů a příbuzných předmětů (36.2) se zabývá ražením mincí a medailí, dále výrobou zlatnických a šperkařských předmětů.

⁴ www.mpo.cz

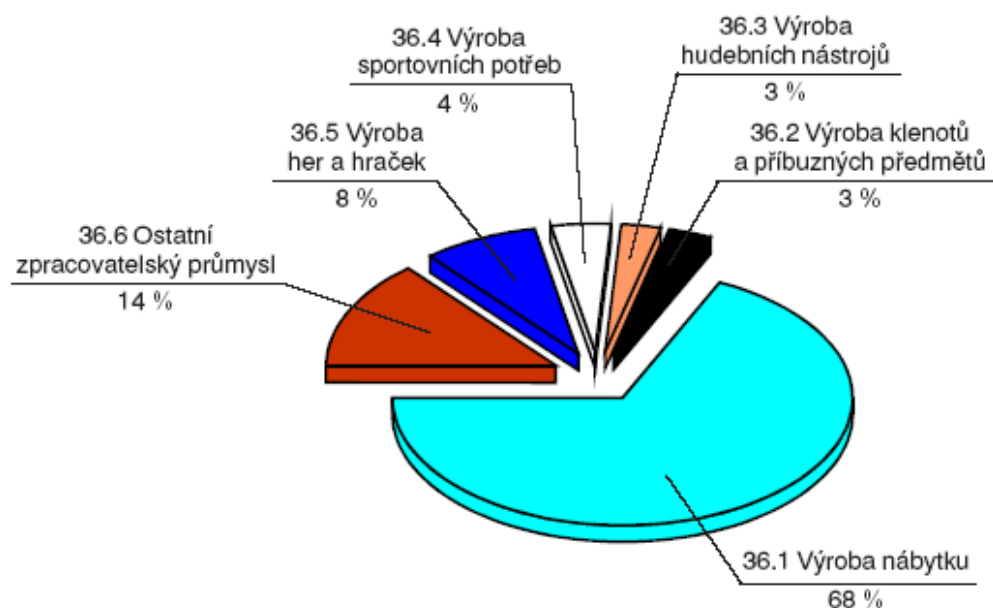
Výroba hudebních nástrojů (36.3) zahrnuje produkci strunných a klávesových nástrojů, klávesových trubkových varhan vč. harmonií nebo podobných nástrojů, výrobu akordeonů vč. foukacích harmonik, dechových a bicích nástrojů vč. elektronických, hracích skříní, signálních hudebních nástrojů, metronomů, ladiček, strun a dílů pro tyto hudební nástroje.

Výroba sportovních potřeb (36.4) produkuje široký rozsah výrobků pro sport ve volné přírodě, v halách, tělocvičnách a atletických zařízeních. Jedná se o hokejové hole, lyže, vázání, plachetnice, míče, tenisové rakety, pátky, rybářské, horolezecké a lovecké potřeby, kožené sportovní rukavice, bazény, brusle (včetně kolečkových), luky aj.

Výroba her a hraček (36.5) má ve své náplni zejména produkci stolních nebo společenských her, hracích skříní, kulečnicků, stolů pro kasinové hry, stavebnic a skládaček, hudebních nástrojů ve formě hraček, výrobu panenek a jejich oblečení, dále hracích karet, elektronických her, elektrických vláček aj.

Ostatní zpracovatelský průmysl (36.6) vyrábí hlavně bižuterii z obecných kovů, skla, dřeva, kůže a jiných materiálů, košťata, kartáče, mechanické smetáky, štětce, knoflíky, patentky, deštníky a slunečníky, školní a kancelářské potřeby, zapalovače, zápalky atd.

Podíly jednotlivých oborů na výši tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb za rok 2004 znázorňuje graf 21.1.

Pozn.: údaje v běžných cenách
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Graf 21.1 Podíly oborů na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb v roce 2004

2.2. Pozice odvětví v rámci zpracovatelského průmyslu

Vývoj výroby odvětví nezaznamenal v roce 2004 výraznou změnu proti období 2000 až 2003.

Ve srovnání s rokem 2003 se podíl nábytku na ukazateli tržby za prodej VVaS snížil o 1 %, stejně tak jako výroba sportovních potřeb. Výroba her a hraček naopak vzrostla o 2 %, zatímco produkce klenotů a příbuzných předmětů, hudebních nástrojů a ostatního zpracovatelského průmyslu si zachovala stejný podíl jako v roce 2003.

V odvětví OKEČ 36 má již dlouhá léta dominantní postavení nábytkářský průmysl, který se podílí na celém odvětví přibližně dvěma třetinami (výroba, výkony, počet zaměstnanců a další ukazatele). Výroba nábytku má v ČR velmi dlouhou tradici, její těžiště a největší výrobci jsou hlavně na Moravě. Špičkovou evropskou i světovou úroveň představuje především ohýbaný nábytek. Z dalšího sortimentu nábytku se dostala v poslední době na velmi dobrou

úroveň hlavně výroba kuchyní. Řada zajímavého soliterního (individuálního, doplňkového) nábytku je v poslední době vidět od mnohých našich menších výrobců (do předsíní, hal, obývacích pokojů), což je sortiment, který býval dříve naší velkou slabinou.

Z ostatních oborů OKEČ 36 je třeba vyzdvihnout hlavně úroveň a postavení výrobců hudebních nástrojů, kde především strunné klávesové nástroje (klavíry, pianina) mají světovou úroveň, stejně tak jako produkce strunných nástrojů (housle, violy, violoncella) nebo dechových nástrojů (klarinet, saxofon aj.). Asociace výrobců hudebních nástrojů ČR (AVHN) připravila projekt „Čechy – konzervatoř Evropy“ s cílem dále posílit oblast výroby a exportu hudebních nástrojů. Projekt sleduje především zvýšení výroby a zajištění odbytu hudebních nástrojů na základě prosazování záměru rozšířit aktivní provozování hudby ve všech věkových kategoriích obyvatelstva a měl by být i protiváhou dnes již nezdravě velkému zájmu mládeže o počítačové hry.

Z ostatních výrobních skupin zaznamenal určitý „nástup“ obor hry a hračky, který zajišťují hlavně menší výrobci. Jeho produkci nalezneme i na odlehlých místech, kde nejsou jiné pracovní příležitosti. Svým charakterem je velmi vítaný a vhodný i pro ženy. Výroba sportovních potřeb má u nás rozsah a úroveň pro zajištění masových potřeb obyvatelstva, tj. střední kvalitu. Se světovou špičkou se dosud nemůžeme v této kategorii výrobků měřit. Na úroveň výroby lyží světoznámých producentů zn. Rossignol nebo Fischer zatím nemáme. Slušnou úroveň má výroba našich tenisových raket.

Ve vybraných ukazatelích se odvětví podílelo na celkových výsledcích za zpracovatelský průmysl takto:

- Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb (b.c.) = 3,2 %
- Průměrný počet pracovníků = 5,5 %
- Výkony vč. obchodní marže = 3,2 %
- Účetní přidaná hodnota = 4,1 %.

Z hlediska objemu dosažených tržeb je za tímto odvětvím ještě 10 jiných odvětví, která dosáhla v roce 2004 nižšího objemu než OKEČ 36. Patří tak do horní poloviny v rámci všech odvětví zpracovatelského průmyslu.

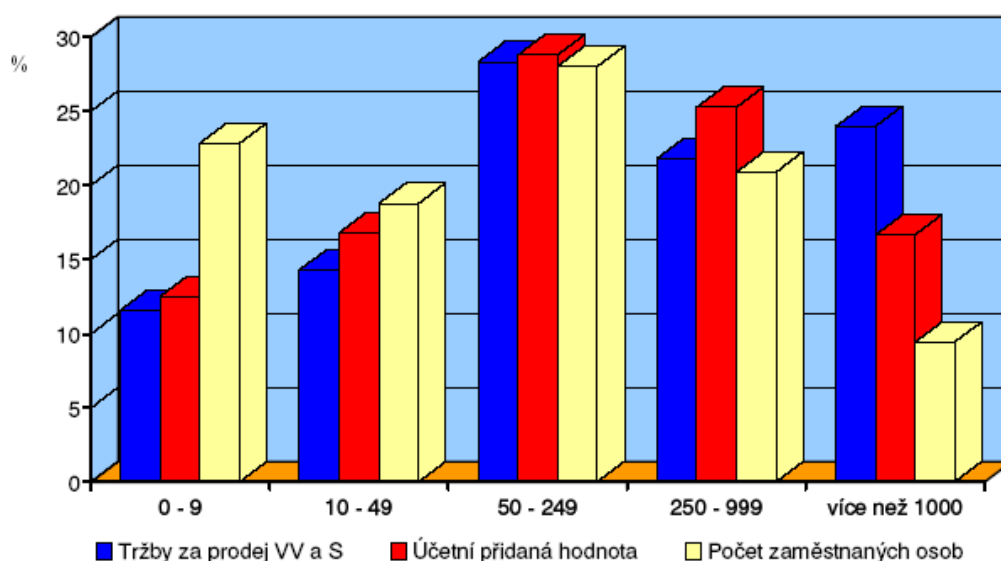
2.3 Struktura odvětví podle počtu zaměstnanců v organizacích

V OKEČ 36 je evidováno podle poslední evidence celkem 20 777 subjektů, z čehož v nejsilnějším oboru OKEČ 36.1 je jich 4 255, tj. 20,5 %. Nejvíce nábytkářských subjektů je v kategorii zaměstnanců od 50 do 249 osob, tj. v kategorii střední podnik. Situace je v tomto směru výrazně příznivější než ve dřevařském průmyslu, kde je obrovské množství subjektů v kategorii mikropodnik, která má nejhorší výsledky hospodaření. Střední podniky nábytkářské výroby i ostatních skupin (hudební nástroje, sportovní potřeby atd.) dosahují nejvyšší zaměstnanosti a přidané hodnoty z výroby. Oproti roku 2002 se v roce 2003 zvýšil objem tržeb za prodej VVaS (b.c.) o cca 2 mld. Kč, naopak k poklesu došlo ve všech ostatních kategoriích. Stejně platí i pokud se jedná o počty zaměstnanců.

Situaci v odvětví číselně a graficky představují tabulka 21.1 a graf 21.2

Tabulka 2.1 Produkční charakteristiky v roce 2003 podle velikostních skupin – OKEČ 36

(mil. Kč, osob)	0 – 9	10 – 49	50 – 249	250 – 999	Více než 1000
Tržby za prodej V a S v b. c.	8 054,6	9 925,1	19 684,9	15 147,0	16 647,0
Přidaná hodnota z výroby v b. c.	2 679,0	3 593,2	6 162,2	5 407,9	3 563,4
Počet zaměstnaných osob	17 359,0	14 275,0	21 293,0	15 877,0	7 163,0

Pozn.: údaje v běžných cenách
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

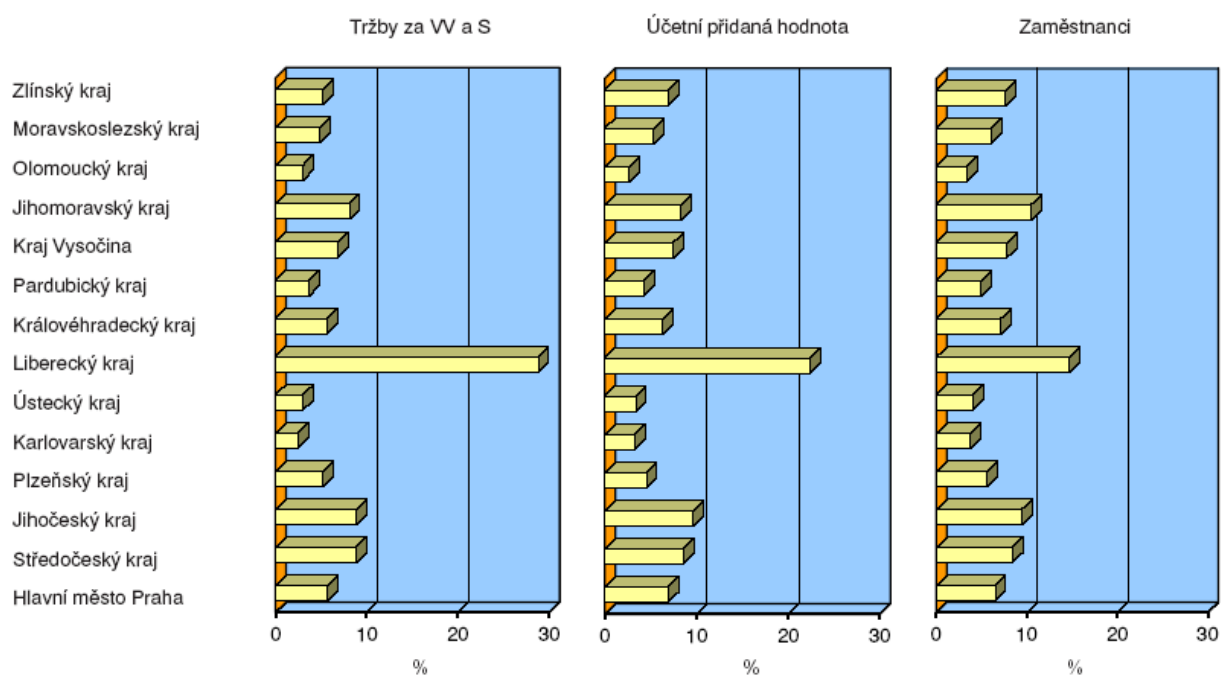
Graf 21.2 Podíly velikostních skupin organizací na produkčních charakteristikách v roce 2003

2.4 Regionální struktura odvětví

Produkce odvětví je zastoupena ve všech krajích republiky. Silně z toho vybočuje pouze kraj Liberecký, a to ve všech sledovaných ukazatelích (tržby za VV a S, účetní přidaná hodnota a zaměstnanci), kde je vysoká koncentrace výroby bižuterie (je zařazena do OKEČ 36.6). Nejsilnějším „nábytkářským“ krajem z hlediska zaměstnanosti je Jihomoravský kraj, kde má výroba dlouholetou tradici. Velkou váhu má produkce nábytku také v krajích Středočeském, Jihočeském a Vysočina.

V odvětví má specifickou pozici ostatní zpracovatelský průmysl (36.6), který je svou sortimentní skladbou velmi pestrý a přináší významnou zaměstnanost ženám, zdravotně postiženým občanům i občanům v důchodovém věku.

Situaci v roce 2003 názorně ukazuje sloupkový graf č. 21.3.

Pozn.: údaje v běžných cenách
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Graf 21.3 Podíly krajů na produkčních charakteristikách v roce 2003

2.5 Hlavní ekonomické ukazatele

2.5.1 Cenový vývoj

Vývoj cen v roce 2004/2003 zaznamenal sice mírně vyšší index, než byl v roce 2003/2002, avšak přesto byl z hlediska spotřebitelů (kupujících) velmi příznivý. V hlavní komoditě, v nábytkářském průmyslu, činil 101,2, což znamená, že ceny nábytku v podstatě stagnovaly. Lze říci, že situace v zásobování obyvatelstva nábytkem je celkově dobrá, a to z hlediska kvantity i sortimentní skladby. Nezřídka dochází k výprodejům za zlevněné ceny, takže např. i kožený sedací nábytek (sestava gauč + 2 křesla) je možno zakoupit už za cenu kolem 30 tis. Kč.

Cenový vývoj v období 2000 až 2004 přesně vystihuje tabulka 21.2.

Tabulka 21.2 Vývoj cenových indexů výrobků v letech 2000–2004

(%)	meziroční index			
	01/00	02/01	03/02	04/03
SKP 36.1	102,2	101,3	100,1	101,2
SKP 36.2	104,7	101,0	102,3	101,2
SKP 36.3	102,4	101,0	101,7	100,1
SKP 36.4	101,2	99,8	99,4	97,8
SKP 36.5	103,0	101,6	101,7	100,4
SKP 36.6	103,6	101,5	99,8	100,3
SKP 36	102,5	101,3	100,2	100,9

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

2.5. 2 Základní produkční charakteristiky

Dynamiku tržeb v odvětví je možno hodnotit za rok 2004 pozitivně a po propadu v roce 2003 proti roku 2002 došlo za období 2004/2003 k meziročnímu nárůstu (b.c.) téměř o 11 %. Tento příznivý výsledek zajistil jednak vysoký vývoz, ale také zvýšené dodávky do tuzemské tržní sítě. V roce 2004 se již začaly projevovat příznivé dopady zvýšené investiční výstavby, která se týká jak počtu postavených bytů, tak i rodinných domků, chat atd. Proto nárůst tržeb v nejsilnějším oboru – v nábytku, v roce 2004 proti roku 2003 byl 4,2 mld. Kč, je velmi uspokojivý. Z ostatních oborů zaujme výrazný vzestup tržeb v oboru hry a hračky, což souvisí se zvýšenou porodností posledního období i s vyšší koupěschopností obyvatelstva.

Za pozornost také stojí vysoké tržby v absolutní hodnotě u oboru 36.6, i pokud jde o meziroční zvýšení 2004/2003.

Přesnou představu udává tabulka 21.3.

Tabulka 21.3 Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb v b. c. a ve s. c. v letech 2000–2004

(mil. Kč) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	41 472,4	46 575,3 5	0 124,0	48 100,7	52 321,5
OKEČ 36.2	2 106,3	2 019,4	1 943,1	1 854,3	1 984,2
OKEČ 36.3	2 768,4	2 684,1	2 409,7	2 219,3	1 990,8
OKEČ 36.4	2 473,7	2 500,4	2 420,9	3 241,3	3 116,7
OKEČ 36.5	1 870,6	3 286,0	4 425,1	4 246,3	6 417,2
OKEČ 36.6	11 925,4	11 234,3	10 797,1	9 796,7	11 119,8
OKEČ 36	62 616,8	68 299,5	72 119,9	69 458,6	76 950,2
meziroční index (b. c.)	x	109,1	105,6	96,3	110,8
kumulovaný index (b. c.)	100,0	109,1	115,2	110,9	122,9
(mil. Kč) s. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	41 472,4	46 180,4	51 621,9	48 843,5	52 993,4
OKEČ 36.2	2 106,3	1 993,2	1 989,6	1 862,9	1 946,9
OKEČ 36.3	2 768,4	2 680,5	2 535,1	2 293,4	2 065,9
OKEČ 36.4	2 473,7	2 476,7	2 500,3	3 292,4	3 173,5
OKEČ 36.5	1 870,6	3 284,7	4 672,9	4 399,4	6 688,5
OKEČ 36.6	11 925,4	11 115,1	11 135,7	10 008,4	11 352,1
OKEČ 36	62 616,8	67 730,6	74 455,5	70 700,0	78 220,3
meziroční index (s. c.)	x	108,2	109,9	95,0	110,6
kumulovaný index (s. c.)	100,0	108,2	118,9	112,9	124,9

* předběžná hodnota, stálé ceny roku 2000
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Stejně potěšitelně, jako vývoj tržeb, je možno hodnotit i vývoj v ukazateli účetní přidaná hodnota. Její nárůst v absolutní hodnotě cca 2,7 mld. Kč za porovnávané roky 2004 vers. 2003 je kromě nabytku opět výrazný v oborech 36.5 (hry a hračky) a 36.6 (ostatní zpracovatelský průmysl). Podobně jako v tržbách nebyl v roce 2004 úspěšný obor hudebních nástrojů (pozn. prioritním důvodem jsou výrazně nižší výkony v roce 2004 proti 2003 – o 370 mil. Kč), který se musí vyrovnávat s velmi náročnou asijskou konkurencí.

Obor hudebních nástrojů doplácí i na tu skutečnost, že je pro obyvatelstvo tzv. „zbytným“ artiklem a nákupy jeho výrobků nejsou zásadní a nezbytně nutné.

O předmětném ukazateli, v běžných i stálých cenách, názorně informuje tabulka 21.4.

Tabulka 21.4 Účetní přidaná hodnota v b. c. a ve s. c. v letech 2000–2004

(mil. Kč) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	10 009,2	12 346,1	13 706,8	13 067,3	14 353,7
OKEČ 36.2	789,6	738,5	819,8	699,6	1 086,4
OKEČ 36.3	1 223,1	1 250,6	1 080,2	1 011,5	848,3
OKEČ 36.4	847,1	821,2	897,8	992,6	671,2
OKEČ 36.5	780,2	1 145,1	1 576,7	1 661,7	2 693,0
OKEČ 36.6	4 381,3	3 821,6	4 247,1	3 973,1	4 468,5
OKEČ 36	18 030,5	20 123,1	22 328,4	21 405,8	24 121,1
meziroční index (b. c.)	x	111,6	111,0	95,9	112,7
kumulovaný index (b. c.)	100,0	111,6	123,8	118,7	133,8
(mil. Kč) s. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	10 009,2	12 322,8	14 640,9	13 065,3	14 885,6
OKEČ 36.2	789,6	703,0	783,7	594,6	1 009,6
OKEČ 36.3	1 223,1	1 230,4	1 129,6	1 011,6	873,0
OKEČ 36.4	847,1	803,7	957,4	1 006,6	725,3
OKEČ 36.5	780,2	1 125,1	1 652,6	1 645,2	2 753,1
OKEČ 36.6	4 381,3	3 740,6	4 441,9	4 035,6	4 643,4
OKEČ 36	18 030,5	19 925,6	23 606,1	21 358,9	24 890,0
meziroční index (s. c.)	x	110,5	118,5	90,5	116,5
kumulovaný index (s. c.)	100,0	110,5	130,9	118,5	138,0

* předběžná hodnota, stálé ceny roku 2000
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Počet zaměstnaných osob se snížil proti předchozímu roku i v roce 2004, pokračovala tak sestupná tendence zahájená rokem 2002. V absolutním množství se jedná o pokles pracovníků ve výši zhruba 2000 osob (2004 vers. 2003). Snížený počet zaměstnanců se příznivě projevuje v ukazatelích, měřených k počtu zaměstnanců, jimiž jsou efektivnost a produktivita. Přesto však snižování počtu zaměstnaných osob není možno brát z celospolečenského pohledu, kdy se velmi pečlivě sleduje vývoj zaměstnanosti v naší zemi, za pozitivní trend. Měli bychom dosáhnout lepších ekonomických ukazatelů i při rostoucím počtu zaměstnanců produktivnější a kvalitnější výrobou, uplatňováním inovací atd. Největší úbytky pracovníků byly v oborech 36.1, 36.4 a 36.6, všude kolem 700 osob.

O dané problematice informuje tabulka 21.5.

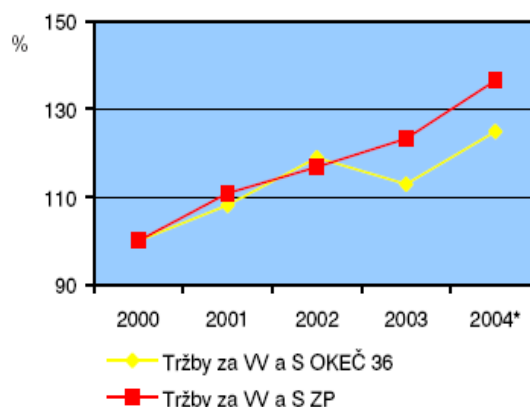
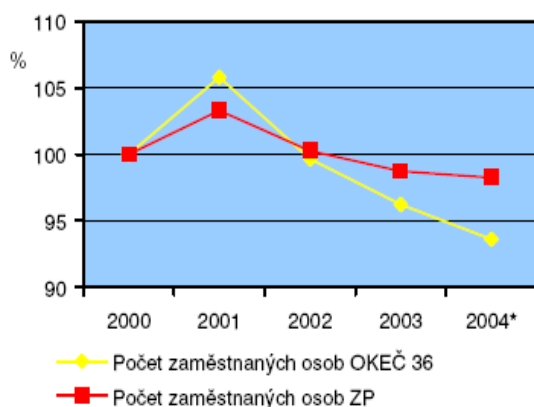
Tabulka 21.5 Počet zaměstnaných osob v letech 2000–2004

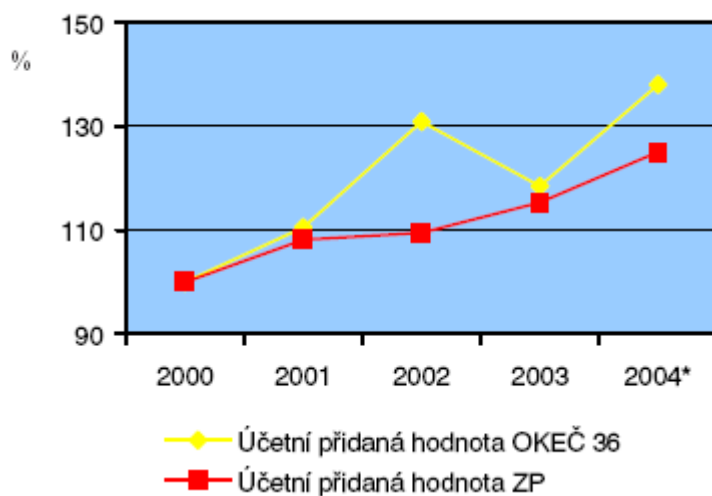
(osoby)	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	42 616	45 370	43 938	43 912	43 235
OKEČ 36.2	4 415	4 712	4 457	3 475	3 409
OKEČ 36.3	3 965	4 644	4 188	3 923	3 533
OKEČ 36.4	3 769	3 506	3 502	3 264	2 585
OKEČ 36.5	3 594	3 893	5 354	4 414	4 984
OKEČ 36.6	20 583	21 404	17 229	16 979	16 147
OKEČ 36	78 942	83 529	78 668	75 967	73 893
meziroční index	x	105,8	94,2	96,6	97,3
kumulovaný index	100,0	105,8	99,7	96,2	93,6

* předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Graf 21.4 znázorňuje vývoj třech důležitých ukazatelů – počtu zaměstnanců, tržeb a účetní přidané hodnoty za období let 2000 až 2004. V zaměstnanosti je průběh křivky snižování v OKEČ 36 strmější než ve zpracovatelském průmyslu jako celku; v tržbách měl téměř souhlasný vývoj v letech 2000 až 2002 s propadem odvětví OKEČ 36 v roce 2003; za poslední období 2003 až 2004 je tendence vývoje opět souhlasná, což dokumentuje, že odvětví nábytku a dalších v něm zastoupených oborů stačí tempu rozvoje našeho zpracovatelského průmyslu. Křivky, vyjadřující vývoj účetní přidané hodnoty, ukazují rozkolísanost oborů OKEČ 36 a vyrovnaný vzestupný trend ve zpracovatelském průmyslu, což svým způsobem potvrzuje zdravý vývoj naší ekonomiky v posledním období.

* předběžná hodnota, stálé ceny roku 2000
Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Graf 21.4 Vývoj základních produkčních charakteristik v letech 2000–2004

Vývoj ukazatele nákladů nebyl v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 příznivý. Index 107,1 (2004/ 2003) to také potvrzuje. Celkové náklady se téměř o 3 mld. Kč zvýšily v hlavním oboru, tj. v nábytkářské výrobě a zejména ve výrobě her a hraček. V tomto oboru 36.5 se jedná, v souvislosti s výrazně zvýšenou výrobou v roce 2004, o růst hlavně materiálových nákladů, který je vyvážen růstem tržeb a výkonů s indexem 2004/2003 = 147,8. Zatímco náklady vzrostly o 2,95 mld. Kč, tržby se zvýšily o 2,17 mld. Kč.

Bližší údaje o vývoji celkových nákladů jsou zřejmé z tabulky 21.6.

Tabulka 21.6 Náklady celkem v b. c. v letech 2000–2004

(mil. Kč) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	47 459,9	54 145,2	58 136,3	54 666,5	57 501,3
OKEČ 36.2	3 207,0	2 802,7	2 887,7	2 575,6	1 851,5
OKEČ 36.3	2 956,0	3 106,6	2 963,2	2 890,2	3 548,2
OKEČ 36.4	2 668,2	2 770,4	2 691,9	349,0	4 172,2
OKEČ 36.5	2 027,2	3 939,1	4 670,8	4 299,1	7 246,0
OKEČ 36.6	13 249,6	13 400,0	12 303,1	10 851,8	9 868,6
OKEČ 36	71 567,9	80 164,0	83 653,0	78 632,2	84 187,8
meziroční index (b. c.)	x	112,0	104,4	94,0	107,1
kumulovaný index (b. c.)	100,0	112,0	116,9	109,9	117,6

* předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Osobní náklady měly v roce 2004 nárůst v absolutní výši téměř 370 mil. Kč, příslušný index let 2004/ 2003 potvrzuje toto navýšení o téměř 3 %. Osobní náklady se nejvíce snížily v oboru 36.3 (index 2004/ 2003 = 92).

Situaci za odvětví a jednotlivé obory představuje tabulka 21.7.

Tabulka 21.7 Osobní náklady v b. c. v letech 2000–2004

(mil. Kč) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	6 774,7	7 833,1	7 961,1	8 136,9	8 333,9
OKEČ 36.2	454,7	490,6	459,2	392,9	429,7
OKEČ 36.3	726,3	799,9	792,2	740,7	681,3
OKEČ 36.4	558,6	565,4	599,3	589,0	514,9
OKEČ 36.5	521,4	561,4	747,4	650,0	1 003,9
OKEČ 36.6	2 683,4	2 716,5	2 566,0	2 460,5	2 375,6
OKEČ 36	11 719,1	12 966,9	13 125,2	12 970,0	13 339,3
meziroční index (b. c.)	x	110,6	101,2	98,8	102,8
kumulovaný index (b. c.)	100,0	110,6	112,0	110,7	113,8

* předběžná hodnota

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

2.5.3 Produktivita práce a osobní náklady

Osobní náklady v sobě zahrnují jako hlavní složku mzdy a odměny za práci. Produktivita práce z dosažených výkonů vč. obchodní marže byla v roce 2004 ve výši 1,082 mil. Kč (v roce 2003 = 952,6 tis. Kč), z čehož vychází index 2004/2003 = 113,5. Znamená to, že výkonová produktivita v roce 2004 výrazně převýšila růst osobních nákladů (113,5 vers. 102,8). Materiálové vstupy tvoří hlavní část nákladů v oborech OKEČ 36. Protože základním a rozhodujícím materiálem je tuzemská dřevní hmota, lze předpokládat, že jmenované obory by neměly mít v příštích letech po této stránce problémy.

Produktivitu práce z účetní přidané hodnoty ovlivňuje kromě skutečné výše přidané hodnoty ve výrobcích také nákladová stránka výroby – mzdy, energie, suroviny, náklady na ochranu životního prostředí a budou to i náklady na novou chemickou legislativu REACH. V oborech OKEČ 36 nejsou náklady na ochranu životního prostředí, a nebudou ani na novou chemickou legislativu REACH, vysoké, přesto mají na kalkulaci nákladů vliv. Produktivita se uspokojivě zvýšila v nábytkářské výrobě a velmi podstatně (index 2004/2003 = 144) ve výrobě her a hraček.

Situaci v této problematice dokládá tabulka 21.8.

Podíl osobních nákladů za OKEČ 36 na účetní přidané hodnotě dosáhl v roce 2004 ve sledovaném období od roku 2000 nejnižší hodnotu a potvrdil tak, že vývoj mezd se daří udržovat ve správných proporcích k ukazatelům produktivity a efektivnosti.

Situaci v jednotlivých oborech, i v OKEČ 36 jako celku, ukazuje tabulka 21.9.

Graf 20.5 dokumentuje, že produktivita práce z účetní přidané hodnoty setrvává od roku 2002 trvale nad zpracovatelským průmyslem, a tyto „nůžky“ se po sblížení v roce 2003 loni opět více rozevřely. Při porovnání s ostatními odvětvími ZP je odvětví OKEČ 36 na úrovni textilního průmyslu. Podíl osobních nákladů na účetní PH je v OKEČ 36 od roku 2002 trvale výrazně nižší než ve ZP.

Konkursů bylo v odvětví OKEČ 36 (organizace o 10 a více zaměstnancích) za období 2000 až 2004 celkem 83 (podíl na zpracovatelském průmyslu = 7,9 %), z toho v roce 2004 = 13. Týkaly se (roky 2000 až 2004) celkově 5 150 zaměstnanců. Pokud se jedná o likvidace (opět organizace 10 a více zaměstnanců), bylo jich za sledované období 2000 až 2004 celkem 26 (podíl na zpracovatelském průmyslu = 6,3 %), z toho v roce 2004 = 3. Likvidace postihly (2000 – 2004) celkem 2 724 pracovníků.

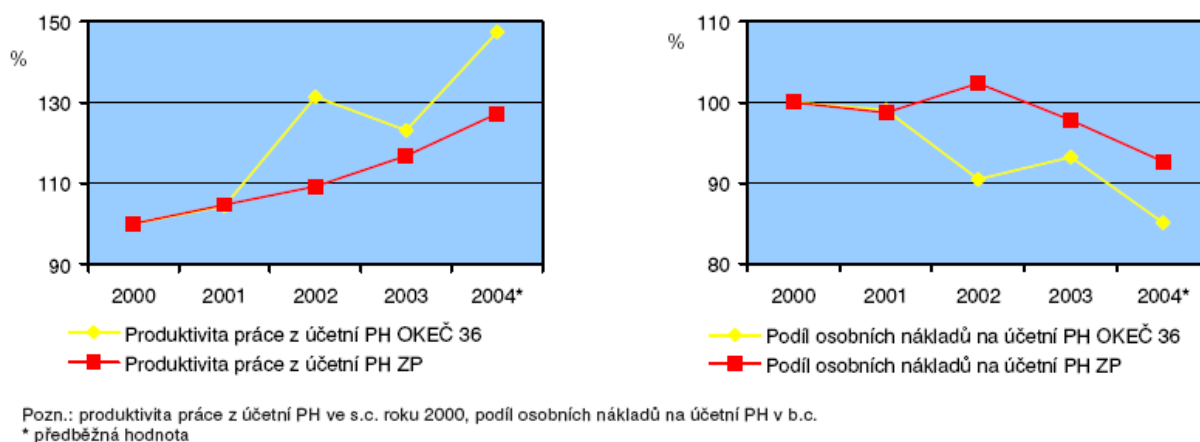
Tabulka 21.8 Produktivita práce z účetní přidané hodnoty v b. c. a ve s. c. v letech 2000–2004

(tis. Kč/pracovníka) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	234,9	272,1	312,0	297,6	332,0
OKEČ 36.2	178,8	156,7	183,9	201,3	318,7
OKEČ 36.3	308,5	269,3	257,9	257,8	240,1
OKEČ 36.4	224,8	234,2	256,4	304,1	259,7
OKEČ 36.5	217,1	294,1	294,5	376,5	540,4
OKEČ 36.6	212,9	178,5	246,5	234,0	276,7
OKEČ 36	228,4	240,9	283,8	281,8	326,4
meziroční index (b. c.)	x	105,5	117,8	99,3	115,8
kumulovaný index (b. c.)	100,0	105,5	124,3	123,4	142,9
(tis. Kč/pracovníka) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004*
OKEČ 36.1	234,9	271,6	333,2	297,5	344,3
OKEČ 36.2	178,8	149,2	175,8	171,1	296,1
OKEČ 36.3	308,5	264,9	269,7	257,8	247,1
OKEČ 36.4	224,8	229,2	273,4	308,4	280,6
OKEČ 36.5	217,1	289,0	308,7	372,7	552,4
OKEČ 36.6	212,9	174,8	257,8	237,7	287,6
OKEČ 36	228,4	238,5	300,1	281,2	336,8
meziroční index (s. c.)	x	104,4	125,8	93,7	119,8
kumulovaný index (s. c.)	100,0	104,4	131,4	123,1	147,5

* předběžná hodnota, stálé ceny roku 2000

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Tabulka 21.9 Podíl osobních nákladů na účetní přidané hodnotě v b. c. v letech 2000–2004

Graf 21.5 Vývoj podílových a poměrových ukazatelů v letech 2000–2004

2.6 Zahraniční obchod

2.6. 1 Vývoj zahraničního obchodu

Zahraniční obchod má v odvětví OKEČ 36 značný rozsah a význam, což platí hlavně o oboru nábytek.

Podíl ročního vývozu nábytku na jeho celkových tržbách dosahuje cca 70 %. Asi z 90 % směřuje vývoz nábytku do průmyslové vyspělých zemí, a z toho více než z 80 % do zemí EU. Nábytkářský průmysl zajišťuje vysokou hodnotu kladného salda pro naši ekonomiku, je v tomto ukazateli na čtvrtém místě mezi odvětvími zpracovatelského průmyslu. V zahraničním obchodě s nábytkem je obrovská evropská a světová konkurence. Především ta udržuje cenový vývoj jako rovnoměrný, bez „skokových“ změn. Cenové nárůsty zohledňují především inflační vývoj v ekonomice. Dobře se platí především nábytek z masivu a z kvalitních dřevin při dokonalém řemeslném zpracování. Pokud se jedná o výrobovou strukturu, tvoří v našem exportu významný podíl tzv. ohýbaný nábytek, kde se podařilo obnovit dodávky do USA. Vysokou kvalitu, včetně zabudovaných spotřebičů

(sporáky, chladničky aj.), má také výroba kuchyní. Produkce ložnicového nábytku a pokojových sestav se drží na standardní evropské úrovni.

Z jednotlivých oborů se podařilo výrazně zvýšit vývoz v hlavním oboru odvětví – nábytku, o 4,5 mld. Kč. Je to významné zvýšení, protože předchozí tři roky se export udržoval na přibližně stejné úrovni. Rozhodně pozitivně se na tomto vývoji podílela i zlepšená hospodářská situace v západních zemích, hlavně v SRN a Rakousku v posledních dvou letech. Z ostatních oborů zaznamenaly nástup a zvýšení hry a hračky, téměř o 2 mld. Kč. Oba tyto jmenované obory dosáhly nejvyššího zvýšení i v položce dovoz.

Tabulka 21.10 Vývoj zahraničního obchodu s výrobky v b. c. v letech 2000–2004

SKP	Vývoz celkem (mil. Kč)				
	2000	2001	2002	2003	2004
SKP 36.1	29 594,7	33 965,2	34 381,9	34 968,5	39 443,2
SKP 36.2	544,1	585,9	507,9	686,5	673,3
SKP 36.3	2 360,6	2 287,3	1 934,9	1 784,8	1 611,9
SKP 36.4	2 667,1	2 877,1	2 860,4	3 570,0	4 790,5
SKP 36.5	2 971,1	3 959,1	4 478,1	5 033,5	6 799,6
SKP 36.6	7 963,5	7 966,8	7 032,5	6 822,0	7 242,5
SKP 36	46 101,1	51 641,4	51 195,7	52 865,3	60 561,0
meziroční index	x	112,0	99,1	103,3	114,6
SKP	Dovoz celkem (mil. Kč)				
	2000	2001	2002	2003	2004
SKP 36.1	12 631,0	13 065,6	12 986,1	14 475,3	18 490,4
SKP 36.2	1 451,9	1 400,0	1 310,9	1 388,8	1 516,5
SKP 36.3	597,1	590,2	536,4	487,2	618,5
SKP 36.4	2 695,6	2 657,7	2 628,2	2 860,5	3 741,6
SKP 36.5	3 139,1	3 437,8	4 108,7	4 909,5	6 696,7
SKP 36.6	4 374,1	4 369,8	4 675,2	4 418,3	371,2
SKP 36	24 888,8	25 521,1	26 245,5	28 539,6	36 434,9
meziroční index	x	102,5	102,8	108,7	127,7
SKP	Saldo (mil. Kč)				
	2000	2001	2002	2003	2004
SKP 36.1	16 963,7	20 899,6	21 395,8	20 493,2	20 952,8
SKP 36.2	−907,8	−814,1	−803,0	−702,3	−843,2
SKP 36.3	1 763,5	1 697,1	1 398,5	1 297,6	993,4
SKP 36.4	−28,5	219,4	232,2	709,5	1 048,9
SKP 36.5	−168,0	521,3	369,4	124,0	102,9
SKP 36.6	3 589,4	3 597,0	2 357,3	2 403,7	1 871,3
SKP 36	21 212,3	26 120,3	24 950,2	24 325,7	24 126,1

Pramen: ČSÚ

Celkově byla výše přírůstků exportu a importu v roce 2004 přibližně vyrovnaná, takže i výsledné saldo si udrželo nezměněnou úroveň.

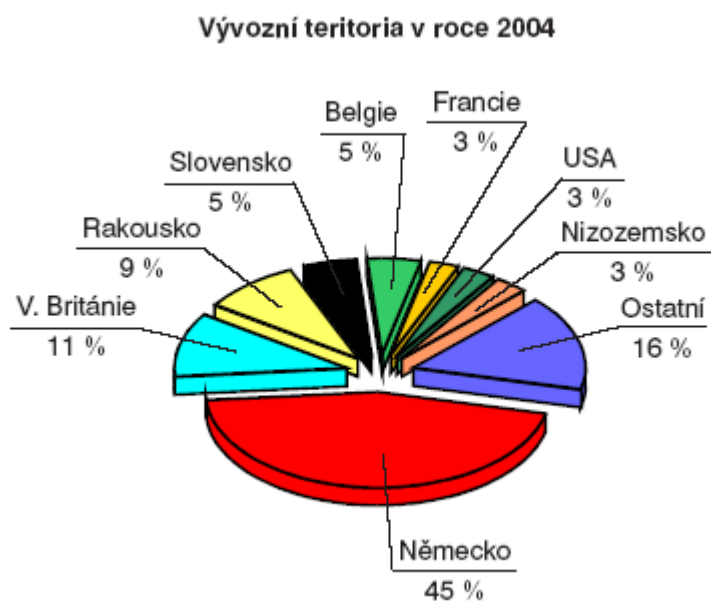
Vývoj zahraničního obchodu názorně představuje tabulka 21.10.

Exportní výkonnost odvětví se pohybuje ve sledovaném období kolem 40 %. V budoucím období je naděje na její zvýšení, zejména bude-li se zlepšovat ekonomická situace v zemích našich největších odběratelů v západní Evropě. Dovozní náročnost odvětví je nízká. Jedná se hlavně o vybrané druhy tropických dřev a nábytkového kování pro nábytek, speciální laky a pomocné prostředky pro výrobu nábytku, hudebních nástrojů, sportovních potřeb a hraček. Objemově to však nejsou významná množství.

2.6. 2 Teritoriální struktura zahraničního obchodu

Zahraniční obchod s výrobky nábytkářského průmyslu a vybraných produkcí ostatního zpracovatelského průmyslu směřuje především do zemí EU – SRN, Velké Británie, Rakouska, Slovenska, Belgie, Nizozemska a Francie. Z mimoevropských zemí je nutno jmenovat hlavně USA a Kanadu. Kromě nábytku jsou předmětem vývozu hlavně hudební nástroje, kterým dává Evropa a svět oprávněně přednost před stejnými výrobky z Asie, v případě, že jim jde skutečně o kvalitu; dále se vyvážejí zejména hračky, školní a kancelářské potřeby, kartáče a zápalky. Hlavními dovozními zeměmi jsou SRN, Čína a Polsko.

Situaci názorně představuje graf 21.6.

Pramen: Statistika GŘC, vlastní dopočet MPO

Graf 21.6 Teritoriální rozdělení zahraničního obchodu v roce 2004 – SKP 36

2.6 3 Tuzemská spotřeba

Tuzemská spotřeba výrobků odvětví má úzkou spojitost hlavně s vývozními možnostmi, ve vysoké míře ji také ovlivňuje koupěschopná síla obyvatelstva. Spotřeba se v roce 2004,

měřeno za odvětví, proti roku 2003 výrazně zvýšila. V číselném vyjádření se jedná o cca 6,5 mld. Kč. Zvýšení tuzemské spotřeby v položce nábytek signalizuje, že se u nás rozmáhá bytová a občanská výstavba, jakož i další formy výstavby (školy, zdravotní zařízení, kulturní a sportovní objekty aj.).

Situaci konkrétně vyjadřuje tabulka 21.11.

Tabulka 21.11 Tuzemská spotřeba v b. c. výrobků SKP 36 v letech 2000–2004

(mil. Kč) b. c.	2000	2001	2002	2003	2004
SKP 36.1	15 086,0	15 249,4	16 528,8	18 906,1	21 692,5
SKP 36.2	4 224,9	4 756,3	2 674,7	2 488,6	2 745,2
SKP 36.3	232,6	41,9	277,8	571,4	674,9
SKP 36.4	2 643,5	2 544,1	3 073,8	2 515,2	2 036,6
SKP 36.5	3 601,6	2 647,4	3 652,0	4 462,4	6 794,1
SKP 36.6	6 768,6	5 227,2	5 724,6	4 719,5	6 174,1
SKP 36	32 557,2	30 466,4	31 931,6	33 663,2	40 117,3
meziroční index (b. c.)	x	93,6	104,8	105,4	119,2
kumulovaný index (b. c.)	100,0	93,6	98,1	103,4	123,2

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO, pozn.: změna metodiky výpočtu

2.7 Investice

V oblasti investiční výstavby nelze považovat situaci za dobrou. Neodpovídá perspektivnosti oborů OKEČ 36 – především nábytku, hudebních nástrojů a hraček. Tyto obory vycházejí z tuzemské suroviny– dřevní hmoty, přesto jsou investiční iniciativy stále nízké a nedostatečné. Značné problémy s investováním jsou především v malých podnicích, kde se jedná pouze o strojní údržbu a o náhrady strojů, přičemž stavebních investic je minimálně. Zpravidla ještě nižší jsou investice v mikropodnicích.

Na celkových investicích v průmyslu (organizace s 20 a více zaměstnanci) se odvětví podílí 1,8 % (stavební = 2,9 %, stroje a zařízení = 1,3 %). Nehmotné investice byly v roce 2004 ve výši 120 mil. Kč b.c., index 2004/2003 = 125,5.

2.7. 1 Přímé zahraniční investice

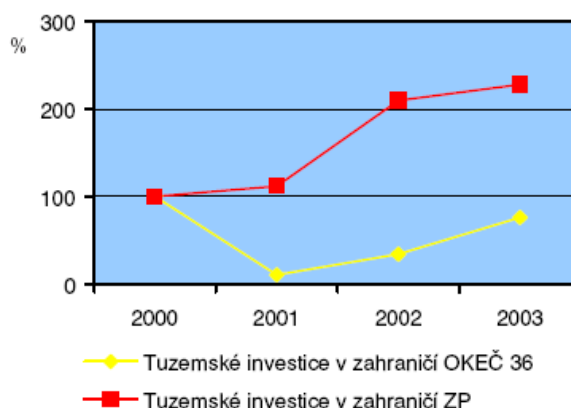
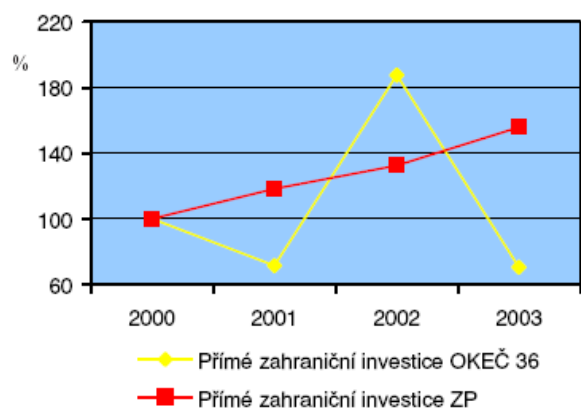
Pro zahraniční investice platí obdobné; stále jen velmi obtížně si k nám zatím nacházejí cestu. Je to možno číselně doložit, nebo_ v roce 2003 u nás byly zahraniční investice ve skupině odvětví DN (sem patří ještě OKEČ 37 – Recyklace druhotných surovin) ve výši 4,1 mld. Kč, z toho v OKEČ 36 = 3,3 mld. Kč. Částka 4,1 mld. Kč představuje druhý nejnižší objem ze všech odvětví ZP (nejméně je ve výrobě usní a výrobků z usní = 0,54 mld. Kč).

Situaci v oblasti přímých zahraničních investic v odvětví znázorňují tabulka 21.12 a graf č. 21.7

Tabulka 21.12 Přímé zahraniční investice OKEČ 36

(v mil. CZK)	k 31.12.2000	k 31. 12. 2001	k 31. 12. 2002	k 31. 12. 2003
Stav zahraničních investic v ČR	4 710,2	3 362,6	8 839,0	3 318,0
Stav tuzemských investic v zahraničí	146,5	15,8	50,1	111,3

Pramen: ČNB

Pramen: ČNB

Graf 21.7 Tuzemské a zahraniční investice

2.8. Mezinárodní srovnání a konkurenceschopnost

Odvětví dosáhlo v posledních letech významných výsledků v posílení mezinárodní konkurenceschopnosti. Jedná se např. o zlepšení v produktivitě z přidané hodnoty, i když ve vztahu k sousednímu Rakousku nebo SRN jsme stále na úrovni v průměru kolem 70 %. ČR má sortimentně i objemově velmi rozsáhlou výrobu nábytku. V roce 2003 byly např. roční tržby nábytku v ČR o cca 20 % vyšší než v Rakousku. V posledních letech jsme zaznamenali zlepšení i v průměrných kilogramových cenách vývozu a dovozu. Z jednotlivých oborů OKEČ 36 mají kromě nábytku nejlepší pozici ve vztahu k zahraničí obory hudební nástroje, dřevěné hračky a z velmi široké škály produkce 36.6 je nutno především jmenovat školní a kancelářské potřeby a zápalky.

Pro podporu zahraničního obchodu – exportu formou dotace byl připraven v rámci podpor pro malé a střední podnikatele program MARKETING. Sleduje zvýšení konkurenceschopnosti českých exportérů na zahraničních trzích a jejich uplatnění v mezinárodním obchodu, stejně tak i posílení spolupráce mezi českými a zahraničními subjekty. Odvětví OKEČ 36 obdrželo v roce 2004 celkem 14 podpor z tohoto programu.

Ve vztahu k zemím CEFTA ovlivňuje naše postavení a příslušné podíly hlavně Polsko, a to především jako konkurent ve výrobě levnějších druhů nábytku. Po roce 2001 se náš podíl na zahraničním obchodě zemí CEFTA ve vztahu k EU trvale snižuje, i když se nejedná o dramatický ústup.

Vývoj exportu do zemí CEFTA (z toho z ČR) za období 2000 až 2003 vyjadřuje tabulka 21.13.

Tabulka 21.13 Vývoj exportu do zemí EU v letech 2000–2003 výrobků SKP 36

(tis. EUR, %)	2000	2001	2002	2003
z CEFTA	4 340 011	5 554 878	6 389 531	6 749 734
meziroční index	x	128,0	115,0	105,6
Z toho z ČR	930 199	1 198 207	1 337 599	1 380 854
meziroční index	x	128,8	111,6	103,2

Pramen: EUROSTAT

2.9. Shrnutí a perspektivy odvětví

Nábytkářský průmysl i ostatní obory, které náležejí do OKEČ 36, mají do příštích let příznivé vyhlídky nejen na udržení dosavadních pozic, ale i na jejich upevnění a rozšíření. Rozhodne o tom do značné míry i další očekávaný vzestup české ekonomiky, kterému by měl v příslušném rozsahu sekundovat i růst životní úrovně. Ten by se měl projevit i v tom, že lidé v ČR budou dříve vyřazovat především pokojový a ložnicový nábytek. U nás je v používání v průměru až 20 let, zatímco ve vyspělých zemích EU se užívá bytový nábytek v průměru 10 let, pak je nahrazen novým. Vyšší životní úroveň obyvatelstva by se měla projevit i ve vyšším nákupu hraček a kvalitního sportovního vybavení, jakož i v pořizování hudebních nástrojů.

V mezinárodních možnostech budou mít jmenované obory také příznivé předpoklady. Kvalita našeho nábytku je na dobré, někde až na velmi dobré úrovni (např. ohýbaný nábytek), stejně jako klávesové, dechové a strunné hudební nástroje. Přes veškerý technický pokrok se stále budou používat klasické dřevěné zápalky, kde je náš topol a vysoká kvalita výroby odůvodněným předpokladem, že o české zápalky bude ve světě i nadále značný zájem. Stejně tak se bude i v příštích letech psát propisovacími tužkami, používat dřevěných tužek a pastelků, stěrácích pryží, kartáčů, malířských válečků a štětců aj. Všechny tyto výrobky si lidé v okolním světě pamatují jako kvalitní produkci založenou bývalými KOH–I–NOOR Hardtmuth, České Budějovice nebo Spojené kartáčovny, Pelhřimov. Z tradice se však žít nedá, je nutno stále realizovat zlepšení.

Stav legislativy v ČR je plně v souladu s právem ES. Požadovaným způsobem máme ošetřenou i legislativu ve vztahu k ochraně životního prostředí. K produkci oborů OKEČ 36 je třeba nepodstatné množství nebezpečných látek a materiálů v druhu i v množství, které by mohly životní prostředí ohrožovat. Výroba splňuje adekvátní zákony a směrnice ES, což se

týká i problematiky odpadů, jejich ukládání a zpracování (recyklace). Pokud se jedná o přijetí nové chemické legislativy REACH, je možno na základě orientačního výpočtu pro nábytkářský průmysl usoudit, že náklady s tím spojené neohrozí konkurenceschopnost výrobců ani nepovedou k propouštění zaměstnanců apod.

Výrobce v předmětných oborech přesto čeká ještě mnoho práce a úsilí, aby se prosadili v náročném konkurenčním boji se svými západními partnery. Týká se to především zavádění a uplatňování inovací, potřebných strukturálních změn, moderních technologií, jakož i řídicí a informativní stránky výrobního procesu. Je zřejmé, že to bude spojeno s nemalými finančními náklady, a proto bude nutné dosahovat úspěšných výrobních a obchodních výsledků, aby se mohly jmenované povinnosti a záměry realizovat. Ne všem se to podaří. Proto bude i nadále celá řada především mikro a malých subjektů zanikat, naopak zase mnoho nových vznikne. Je to vidět i z výsledků každoročních resortních statistických zjišťování, která se provádějí v odvětví OKEČ 36 (též i v OKEČ 20) již od 10 zaměstnanců výše.

Odvětví by potřebovalo mnohem aktivnější zapojení zahraničního kapitálu, protože v posledních letech nebyla v ČR realizována žádná akce na výstavbu např. velké moderní nábytkárny pod zahraničním vedením, jak je tomu v pilařském průmyslu. Už jeden velký nábytkářský kombinát by výrazně vylepšil dosahované výsledky odvětví (produktivitu, efektivnost). MPO bude proto nadále podporovat systém investičních pobídek. Budoucí situace si zřejmě vyžádá i nutnost koncentrovat výrobu do větších celků. Jednou z možností je i zakládání a využívání tzv. „klastřů“, které mají též plnou podporu MPO.

Svou úlohu průběžně spolupracovat a pomáhat výrobním subjektům by měly úspěšně zvládat i oborové profesní svazy, stejně jako řídicí management resp. vedení organizací. Problémy spojené s globalizací světového obchodu by neměly vytvořit našim výrobcům a distributorům takové překážky, které by jim bránily se měřit s evropskou i světovou špičkou. Uplynulý rok našeho členství v EU ukázal, že se můžeme měřit se západními producenty, držet s nimi krok a máme i předpoklady je v mnohém předčit.

3. VLIV PŘÍLIVU, A S TÍM SPOJENÁ NEGATIVA I POZITIVA , MATERIÁLU A ZBOŽÍ ZE ZEMÍ ASIJSKÉHO KONTINENTU

3.1. Problematikou současného postavení Číny ve světové ekonomice

Čína realizuje své závazky, odpovídající stupni jejího ekonomického vývoje, aktivně zdůrazňuje význam jednání se Spojenými státy a dalšími členskými zeměmi, aktivně se podílí na aktivitách Organizace asijsko-tichomořské hospodářské spolupráce - APEC a hraje v ní důležitou roli. Dvojstranné obchodní styky mezi Čínou a Spojenými státy, Evropskou unií, Ruskem Japonskem se neustále rozšiřují.

3.2 Využívání zahraničního kapitálu

Zahraniční kapitál přichází do Číny ve formě zahraničních půjček, přímými zahraničními investicemi a jinými investicemi zahraničních obchodních kruhů (mezinárodní leasing, kompenzační obchody, zpracovatelská a montážní výroba).

Do této doby zahraniční investice v Číně realizují podnikatelské kruhy z více než 170 zemí regionů. Od založení prvního čínsko-zahraničního společného podniku joint venture v roce 1980 se stalo užívání zahraničního kapitálu důležitou součástí politiky státu, který vyvíjí velké úsilí, aby se tato forma ještě dále rozšířila. V počátcích společné čínsko-zahraniční podniky působily ve zpracovatelském průmyslu a později i v těžkém průmyslu a v podnicích, které se orientovaly na export, obchod finance, informace, konzultace, nemovitosti a do dalších oblastí. Třeba, že se tyto společné podniky nalézají většinou v pobřežních městech, některé se postupně usídlily i ve vnitrozemí. Díky neustálému zlepšování čínského investičního prostředí začala v posledních letech v Číně působit některá mezinárodní konsorcia a nadnárodní společnosti. Z 500 nejvýznamnějších nadnárodních společností jich přes 300 investuje v Číně. Zahraniční investice se staly důležitým zdrojem kapitálu pro čínskou ekonomickou výstavbu. V roce 1998 dosáhly přímé zahraniční investice 45.5 miliard dolarů, zahraniční půjčky 11 miliard

dolarů a projekty s přímými zahraničními investicemi dosáhly počtu 19799. Mezi lety 1979 a 1998 zahraniční kapitál, kterého mohla Čína využít, dosáhl celkově výše 265,6 miliard dolarů přímých zahraničních investic a 127,13 miliard dolarů zahraničních půjček. Do roku 1998 Čína schválila založení 325 tisíc čínsko zahraničních podniků, z nichž 100 tisíc již zahájilo činnost. Velká většina z nich produkuje uspokojivé zisky.

3.3 Zahraniční ekonomická a technická spolupráce

Od padesátých let poskytovala Čína ekonomickou pomoc rozvojovým zemím. Od přijetí politických reforem a otevření se světu Čína ještě zrychlila tok při poskytování zahraniční pomoci, která zahrnovala zemědělství, lesnictví, ochranu vod a životního prostředí, lehký chemický průmysl, tkaniny, potraviny, elektrickou energii, strojírenství, dopravu, kulturu, vzdělání a projekty zdravotní péče a veřejných služeb. Některé projekty jsou rozsáhlé, jiné středního rozsahu, zatímco zbytek tvoří menší projekty, které nevyžadují tak velké investice, ale jejich návratnost je rychlá a ekonomicky velice atraktivní. Do roku 1998 Čína poskytla pomoc 136 zemím a regionům a dokončila 1554 projektů zahraniční pomoci. Novou formou pomoci, která se rozvinula po zahájení reforem, jsou smluvně zajištěné projekty a spolupráce poskytováním pracovních sil. Takové aktivity Čína do současnosti rozvíjí ve 187 zemích a regionech. V roce 1998 kontraktovaný kapitál v nově podepsaných smlouvách na zahraniční inženýrské projekty nebo pracovní síly dosáhl výše 11,8 miliard dolarů, realizovaný obrát dosáhl výše 10,1 miliard dolarů a přes 350 tisíc pracovníků bylo posláno na práce do ciziny.

Čína udělala také první pokrok při investování v zahraničí. V současnosti má 160 zahraničních investičních podílů a 2 666 podniků, do nichž investovala mimo území ČLR. Celkově schválené zahraniční investice dosáhly výše 6,33 miliard dolarů a spektrum podniků, do nichž bylo investováno, je velice široké. Jsou mezi nimi podniky zahraničního obchodu, investice do nemovitostí, informační a konsultační kanceláře, finanční a pojišťovací podniky investovaly do Číny 20 miliard dolarů. Už v příštím roce by měla země objemem výroby aut předstihnout Německo.

V hospodářských novinách jsem se však dočetla, že čínské hospodářství v letošním třetím čtvrtletí zvolnilo meziroční tempo růstu na 9,1 procenta. Sedmá největší ekonomika

světa tak ve srovnání s druhým čtvrtletím zpomalila o půl procentního bodu, což je důkaz toho, že vláda šlápla na účinnou “brzdu“. Peking letos v dubnu omezil úvěrování automobilek, oceláren i realitních společností. Vedly ho k tomu jednak obavy, že vzniknou nadbytečné kapacity, což by mohlo způsobit cenový kolaps a také inflace, která přesáhla pět procent. Vláda se naproti tomu snaží podporovat investice do výroby elektřiny a dopravní infrastruktury. Ekonomická opatření přijatá čínskou vládou statečně fungují. Tempo růstu se tak dostalo na udržitelnější úroveň. Šéf čínské centrální banky Cou Sia-čel-uan nedávno informoval, že cílem je udržet dlouhodobě růst mezi sedmi až osmi procenty ročně. To tvoří podle něj hlavní předpoklad proto, aby ekonomika byla zdravá následujících dvacet let. Peking by ale v takovém případě musel ještě více zaškrtnout úvěrový kohoutek. Podle mne však Čína i tak zůstane nejrychleji rostoucí ekonomikou světa.

Čína poskytla svým největším bankám finanční injekci ve výši 45 miliard dolarů, které vzala z devizových rezerv. Účelem je, aby se alespoň dvě největší banky zbavily části špatných úvěrů. To dokazuje, že vláda si uvědomuje, jaké ohrožení pro hospodářství představují zadlužené banky, které financují nevýdělečné státní podniky bez vyhlídky na vrácení půjčených peněz. Nedobytné úvěry odhaduje agentura Reuters na 300 miliard dolarů. Přitom čínské hospodářství kvete. Analytici z Pekingu říkají, že loni vzrostl hrubý domácí produkt o 8,5 procenta. Je to nejvíce za posledních šest let. Ale Jonathan Mederson, ekonom banky UBS, tvrdí v týdeníku Business Week: “Růst je podhodnocený. pravdě je blíže odhad kolem jedenácti procent “. Dong Tao, analytik Credit Suisse First Boston v Hongkongu k tomu dodává: “Čínské ekonomice nehrozí přehřátí. Ona je rozpálená na nejvyšší míru!“ Situace je to nebezpečnější, že mimo churavý bankovní sektor se země potýká s rostoucí nezaměstnaností a nerovnoměrným vývojem, který zemi dělí na bohatý jih, chudé vnitrozemí zbídačený severozápad. V tom se skrývá obrovské riziko pro budoucí vývoj, avšak kolaps je myslitelný jen, došlo-li by k sociálním bouřím a politické destabilizaci. Něco takového není myslím na obzoru. Analytici ČSOB vylučují i možnost, že by z Číny mohla vzejít obdobná krize, jaká ohrozila celou Asii v roce 1997-98. “Čína není zadlužená a má dostatek devizových rezerv,“ konstatuje týdeník Business Week. Jisté je, že z ekonomického růstu Číny těží i sousední státy, například Jižní Korea. V jejím případě vytváří vývoz do Číny osm procent hrubého domácího produktu. U Tchaj-wanu je to dokonce deset procent.

O to horší může být dopad na celou Asii, pokud Peking nesoustředí veškerou sílu na řešení nahromaděných problémů. Čína je sice stále na prvním místě v získávání zahraničních investic, ale těch v poslední době ubylo. Případy nemoci SARS některé investory zastrašily. Místo očekávaných 57 miliard dolarů získala Čína vloni “jen“ 53,5 miliardy dolarů. Propad by se mohl prohloubit, objeví-li se nové případy nemoci nebo náznaky sociálního neklidu. Přitom zahraniční investice jsou hlavním motorem růstu. Čína je ochotná zaplatit za pokročilé technologie, které zvyšují její exportní možnosti. Vývoz je druhým pilířem ekonomického rozkvětu Číny. Vláda se musí starat o ochlazení ekonomiky. Už příští rok by se mohl růst přiblížit k pásu sedmi, osmi procent.

Čína však překonala krizi. Ekonomika Číny bude v letošním roce růst tempem osmi procent a roční hodnota zahraničních investic by mohla dosáhnout rekordní úrovně nad 50 miliardami dolarů, sdělil šéf Státní plánovací komise Ceng Pchej-jan. Hrubý domácí produkt Číny letos přetočí deset biliónů juanů (1,2 biliónu dolarů), což je růst o zhruba osm procent,“ řekl.⁵

3.4 Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Celkový ekonomický vývoj Číny lze v roce 2004 a počátkem roku 2005 hodnotit kladně. Pokračoval hospodářský růst poměrně velkým tempem, strukturální reformy dále probíhaly, byly realizovány velké projekty v infrastruktuře, resp. jejich fáze. Zemědělství zaznamenalo obrat k lepšímu, zahraniční obchod skončil opět velkým kladným saldem, vysoký byl příliv zahraničních investic. Byly učiněny další kroky k tržnímu hospodářství a přijaty i některé legislativní předpisy pro zlepšení právního prostředí.

Čína pokračovala ve své politice otevírání se světu, ve shodě se závazky WTO snížila cla a odstranila část překážek obchodu. Na druhé straně lze ovšem konstatovat, že některá opatření nebyla dostatečná, reforma státních podniků postupuje pomalu, závazky ve WTO nebyly všechny splněny a Čína navíc své ústupky začíná kompenzovat mimotarifními opatřeními bránícími exportu do ČLR.

⁵ www.hn.cz

Celostátní údaje o nezaměstnanosti se nepublikují, ale je zřejmě velmi vysoká a tím i zátěž sociálního pojištění, prohlubuje se rozdíl mezi úrovní ve městech a na venkově, těžká je situace nízko příjmových domácností.

Dalšími problémy jsou omezená domácí poptávka, nesoulad nabídky a poptávky na trhu (zejména pokud jde o energii a dopravu), hospodářská korupce, nehody v průmyslových zařízeních a s tím spojené pracovní úrazy. Trvá nebezpečí „přehřátí ekonomiky“, je kritizován neúměrný rozsah investic, velký tlak na zdroje, problém zhoršování životního prostředí, úbytek zemědělské půdy.

Pokud jde o kurs měny, je podhodnocen a Čína musí odolávat zahraničnímu tlaku na revaluaci CNY. Na zasedání ministrů financí ASEM, konaném 26.6.2005, premiér Wen Jiabao znovu kurs obhajoval a z jeho řeči lze usuzovat, že změny nenastanou v blízké budoucnosti. Revalvace by měla dopad na zahraniční obchod, což by ukázalo i slabinu celého hospodářství a mělo by vážný vliv na společenskou situaci v zemi.

Dobré hospodářské výsledky (růst HDP, vysoké pozitivní saldo zahraničního obchodu i platební bilance, stabilita měny, zvýšení devizových rezerv atd.) byly dosaženy zejména uplatňováním vhodné fiskální politiky a opatrné monetární politiky, zlepšením hospodaření průmyslových podniků (včetně státních), proexportním zaměřením hospodářské politiky státu, zlepšenou konkurenceschopností čínského zboží, rekordním přílivem zahraničního kapitálu, který reagoval i na postupné zlepšení ekonomického prostředí důsledkem vstupu Číny do WTO (resp. na závazky tam slíbené).

3.5 Základní údaje za rok 2004 proti roku 2003

Hrubý domácí produkt dosáhl výše 1,6 bilionů USD neboli 13,6515 bilionů CNY, což představovalo růst 9,5%, větší o 0,2 procentního bodu než byl v roce 2003. Na celkovém objemu HDP se podílel primární sektor hodnotou 2,0744 bilionů CNY s růstem proti předchozímu roku 6,3%, sekundární se 7,2387 bilionů CNY a růstem 11,1%, terciální sektor s hodnotou 4,3384 bil. CNY a zvýšením o 8,3%.

Celková platební bilance byla v dobré situaci, na což měl zejména vliv rychlý růst zahraničního obchodu. Obrat zahraničního obchodu se zvětšil v roce 2004 proti roku 2003 o 35,7% a dosáhl hodnoty 1,15 bilionů USD. Podle tohoto ukazatele se tak Čína zařadila na třetí místo ve světě za USA a Německo. Export se zvýšil o 35,4% na 593,4 mld. USD a import o 36% na 561,4 mld. USD. Ve srovnání s předchozím vývojem jde o podobná procenta růstu, neboť v roce 2003 proti roku 2002 se obrat zvýšil o 37,1%, export o 34,6% a import o 39,9%. Výsledné pozitivní saldo za rok 2004 dosáhlo 32 mld. USD, zatímco v roce 2003 to bylo 26 mld. USD.

Příliv přímých užitých zahraničních investic dosáhl v roce 2004 výše 60,6 mld. USD a byl tak o 13% vyšší než v roce 2003. Výše na smlouvaných investic vzrostla o 33,4% na 153,5 mld. USD. Devizové rezervy se zvýšily do konce roku 2004 o 206,7 mld. USD na 609,9 mld. USD a kurs měny CNY byl stabilní, koncem roku 1 USD = 8,2765 CNY, což bylo dokonce více než koncem předchozího roku (tehdy 1 USD = 8,2645).

Zaměstnanost koncem roku vzrostla o 9,8 mil. osob. Počet pracovníků propuštěných během celého roku 2004, kterým se nepodařilo najít zaměstnání, nebyl uveden, těch, kteří byli znovu zaměstnání, bylo 5,1 milionu. Počet pracovníků propuštěných ze státních podniků na konci roku dosáhl čísla 1,53 miliónu, přičemž cca 930 tisíc z nich nenašlo práci a zůstali v registraci úřadů zaměstnanosti. Nezaměstnanost dle registrace na úřadech práce údajně klesla o 0,1 procentního bodu na 4,2% (sleduje se jen městské obyvatelstvo do věku deset let před důchodem).

Index spotřebních cen vzrostl o 3,9%, přičemž ve městech o 3,3% a ve venkovských oblastech o 4,8%. Podle kategorií cen lze uvést vzrůst maloobchodních cen o 2,8%, nákupní ceny surovin, paliva a energie vzrostly o 11,4%, výrobní ceny průmyslových produktů o 6,1% a zemědělských produktů o 13,1%. Změnu spotřebních cen některých položek proti roku 2003 v procentech uvádí následující tabulka

Změna spotřebních cen proti roku 2003 (v %)

	Celkem	Město	Venkov
Potraviny	9,9	9,1	11,5
Tabákové výrobky, alkohol	1,2	1,2	1,3
Oděvy	-1,5	-1,5	-1,6
Domácí spotřebiče a služby	-1,4	-1,9	-0,3
Zdravotní služby, léky	-0,3	-0,8	0,5
Doprava a telekomunikace	-1,5	-2,1	-0,2
Předměty a služby pro rekr., vzděl., kulturu	1,3	0,8	2,1
Bydlení	4,9	4,3	5,8
Celková úroveň spotřebních cen	3,9	3,3	4,8

3.6 Průmysl - struktura, tempo růstu průmyslové výroby v nosných oborech

Přidaná hodnota průmyslové výroby v ČLR vzrostla za rok 2004 ve srovnání s rokem 2003 o 11,5%, když dosáhla 6 281,5 mld. CNY (v roce 2003 to bylo o 12,6% na 5 361,2 mld CNY). Statistika ČLR dále sleduje detailněji výkony tzv. podniků nad stanovenou hranicí. Do této kategorie patří všechny státní podniky a ty nestátní, které mají roční příjem z prodeje větší jak 5 mil. CNY. Údaje pro tyto podniky včetně růstu proti roku 2003 jsou v následující tabulce:

Přidaná hodnota průmyslové výroby v ČLR (podniky s příjmy nad 5 mil. CNY)				
	Přidaná hodnota (mld CNY v 2003)	% růstu	Přidaná hodnota (mld CNY v 2004)	% růstu
lehký průmysl	1 465,3	14,6	1 776,2	14,7
těžký průmysl	2 639,2	18,6	3 704,3	18,2
celkem	4 104,5	17,0	5 480,5	16,7

Pozn. údaje na základě statistiky Národního statistického úřadu ČLR

Ve vlastnické struktuře jednotlivých typů podniků bylo zaznamenáno i v průběhu roku 2004 zachování tendence od roku 1999, kdy dynamika růstu u státních podniků byla vyšší než u kolektivního sektoru. Před rokem 1999 byla tato tendence opačná. Nárůst výroby ve státních podnicích za rok 2004 činil 14,2% (celková přidaná hodnota představovala 2 321,3 mld. CNY). V kolektivním sektoru představoval nárůst přidané hodnoty 9,9% (287,7 mld. CNY).

Podniky se zahraniční kapitálovou účastí (vč. Hongkongu, Macaa a Tchaj wanu) se podílely na průmyslové výrobě přidanou hodnotou ve výši 1524,1 mld. CNY, tj. nárůst 18,8%. Ve statistice se poprvé objevily i soukromé podniky s přidanou hodnotou 829 mld. CNY a jejím růstem 22,8%.

Přidaná hodnota průmyslové výroby v ČLR		
Z celku:	Přidaná hodnota (mld CNY)	% z celku
- státní či státem kontrol. podniky	2 321,3	51,0
- akciové společnosti	2 405,4	43,9
- podniky se zahraniční účastí	1 524,1	27,8
- soukromé podniky	829,0	15,1

Pozn. údaje ze statistiky Národního statistického úřadu ČLR, nejde o sčitatelné položky

Růst objemu zisku podniků nad stanovenou hranicí (viz výše) za posledních 5 let ukazuje následující tabulka, přičemž údajně v roce 2003 i 2004 bylo dosaženo vysokého růstu 45% a 39%:

Růst objemu zisku podniků nad stanovenou hranicí					
	2000	2001	2002	2003	2004
zisk v mld CNY	439	473	562	815	1 134

Efektivnost podniků měřená růstem zisku, podle vlastnické struktury		
	Zisk v mld CNY	% růstu
státně vlastněné (kontrolované)	531,2	42,5
kolektivně vlastněné	51,2	31,3
akciové společnosti	544,8	39,4
zahraničně investované společnosti	345,5	25,5
soukromé podniky	123,7	40,1
podniky nad stanovenou hranicí	1 134,2	39,1

Pozn.: nejde o sčitatelné položky

Rychlý růst docílily obory orientované na exportní komodity, výroba high-tech produktů a spotřebního zboží. U podniků nad stanovenou hranicí byla přidána hodnota high-tech výrobků o 23,1% vyšší než za předchozí rok. Výroba elektroniky a komunikačních zařízení (PC, mobilní telefony, integrované obvody, faxy) měla velmi dynamický charakter, jak ukazuje níže uvedená tabulka. Rychle rostla výroba běžných i velmi vyvinutých elektronických přístrojů, typickými příklady jsou videorekordéry, televizory, počítače, ledničky a klimatizační zařízení.

Produkce vybraných komodit za rok 2004 a její srovnání se stejným obdobím roku 2003			
Komodita	Objem v mil.	Jednotka	Růst v %
Motorová vozidla	5,0	ks	14,2
z toho automobily	2,3	ks	11,7
Barevné televizory	73,3	ks	12,0
Ledničky pro domácnost	30,3	ks	35,3
Klimatizace do místností	66,5	ks	37,9
Příze	11,2	tun	13,9
Látky	4,2	m	18,8
Chemická vlákna textilní	14,2	tun	20,6
Uhlí	1 956	tun	17,3
Ropa	175	tun	2,9
Válcovaná ocel	297,1	tun	23,3
Ocel	272,8	tun	22,7
Kyselina sírová	39,9	tun	18,5
Umělá hnojiva	44,7	tun	15,2
Nová kapacita pro výr. elektř.	71,4	kW	92,9
Cement	970	tun	12,5
Mobilní telefony	233,4	ks	28,1
Faxy	13,8	ks	84,9
Mikropočítače	45,1	ks	40,3
Integrované obvody	21146	ks	42,6

Pozn.: údaje na základě statistiky Národního statistického úřadu ČR

3.7 Statistiky obchodu EU s Čínou

V následující tabulce jsou údaje z úřadu Eurostat za rok 2004 v milionech euro a procentní růst proti stejnému období předchozího roku. Data za prosinec 2004 ještě nedodaly Kypr, Malta, Lucemburg a Dánsko, proto údaje nejsou ještě definitivní. V tabulce jsou státy seřazeny podle výše obrátu s Čínou a tak je vidět dominující pozice Německa. Údaje ještě neobsahují položky za výše jmenované státy, nicméně bez nich Německo se podílí 44% na celkovém exportu EU do Číny a cca 23% na celkovém importu. Prvních pět států v tabulce dohromady tvoří tři čtvrtiny obrátu s Čínou (76 % u exportu, 72% u importu). Česká republika se podílí 0,4% na unijním exportu do Číny a 1% na importu. Všechny státy s výjimkou Finska mají negativní bilanci s Čínou, celkový deficit EU byl 78 mld. euro.⁶

Zahraniční obchod se zeměmi EU								
	Obrat	%	Import	%	Export	%	Saldo	%
Německo	49553	22	28558	27	20995	15	-7564	80
Británie	24022	20	20539	19	3483	25	-17057	18
Nizozemí	21059	28	18733	27	2326	39	-16406	26
Francie	17009	19	11645	21	6364	14	-6281	28
Itálie	16272	21	11827	24	4445	15	-7382	29
Belgie	8908	15	6615	20	2293	1	-4322	34
Španěl.	8214	22	7072	25	1142	4	-5929	30
Švédsko	4539	6	2503	9	2036	3	-468	43
Maďar.	3719	21	3398	17	321	104	-3078	12
Finsko	3325	36	1369	21	1956	50	586	255
Polsko	2794	0	2341	-9	453	101	-1888	-19
Dánsko	2691	10	1984	9	707	11	-1277	8
Rakousko	2587	5	1436	-9	1151	27	-285	-57
Česko	2006	-24	1797	-26	209	-2	-1587	-28
Irsko	1916	14	1277	16	639	10	-638	23
Lucemb.	1901	13	1815	17	86	-32	-1729	22
Řecko	1476	16	1418	16	58	8	-1360	16
Portugal.	560	7	459	23	101	-33	-357	61
Sloven.	430	-30	368	-25	62	-49	-305	-17
Estonsko	370	30	342	33	28	5	-313	36
Slovinsko	268	-16	237	-18	30	15	-207	-22
Litva	230	-17	221	-18	9	30	-212	-19
Kypr	170	-15	168	-16	2	102	-166	-16

⁶ Výroční zpráva Ministerstva průmyslu a obchodu

Zahraniční obchod se zeměmi EU								
	Obrat	%	Import	%	Export	%	Saldo	%
Lotyšsko	81	9	72	21	9	-41	-63	41
Malta	33	-65	26	-70	7	-12	-19	-76
EU 25	174133	19	126220	20	48912	16	-78307	22

3.8 Komoditní struktura

Základní přehled o čínském zahraničním obchodě podle komodit je možno si učinit dle rozdělení do tříd SITC Rev 3 (uvedená procenta představují růst proti roku 2003, čísla jsou ze statistik ČLR):

Čínský zahraniční obchod podle komodit v roce 2004				
2004	Vývoz z ČLR		Dovoz do ČLR	
	mld USD	%	mld USD	%
Potraviny a živá zvířata	18,870	7,6	9,156	53,6
Nápoje a tabák	1,214	19,1	0,548	11,9
Surové materiály	5,843	16,1	55,378	62,3
Nerostná paliva a maziva	14,476	30,2	48,003	64,5
Oleje a tuky	0,148	28,5	4,214	40,5
Chemikálie	26,368	34,7	65,744	34,2
Tržní výrobky	100,654	45,8	74,072	15,9
Stroje, dopr. prostředky	268,291	42,9	252,624	31,0
Různé výrobky	156,393	24,0	50,155	51,9
Nezatříděné komodity	1,112	16,4	1,529	19,3

Při vědomí toho, že jde o globální čísla, která mají samozřejmě omezenou vypovídací schopnost, lze konstatovat, že v peněžním vyjádření nad vývozem dominuje dovoz do Číny v surovinách, nerostných palivech a chemických produktech. V položce stroje a dopravní zařízení už došlo k převaze vývozu nad dovozem čímž se potvrdil trend několika posledních let.

Dále budou uvedeny nejdůležitější komodity čínského exportu, tedy ty, u nichž hodnota vývozu v roce 2004 přesáhla 100 milionů USD. Konkrétní údaj v mil. USD následuje hned za názvem položky:

- živá prasata 240, čerstvé a mražené vepřové maso 460, vodní produkty 4 057 (z toho živé ryby 321, mražené ryby a rybí filé 1 909), obilniny 828 (z toho rýže 239, pšenice 326), zelenina 2 781, sušené luštěniny 331, čerstvé nebo sušené ovoce a ořechy 772 (z toho čerstvá jablka 274), jedlá olejnatá semena 553 (z toho arašídů 299, sója 145), pražené arašídů 151, čaj 437, vepřové v konzervách 114, sušené papričky 437, zpracovaný říční úhoř 728, nakládané houby 298, olejnaté pokrutiny 246, tabák 221, cigarety 221.
- peří 348, vystýlkový papír 504, opracované dřevo 217, surové hedvábí 214, vlna 236, jíl a jiné lomivé minerály 534, fluorit 119, uhlí 3 811, koks 3 949, ropa 1 325, rafinované ropné produkty 3 960 (z toho benzin 1 963, petrolej 801, nafta 202) parafín 328, elektrická energie 605, syntetická barvidla 645, cement 230, žula a stavební kameny 1 072.
- **ocelové polotovary 2 213, ocelové výrobky 8 336 (z toho tyče 1 948, pláty 3 346, dráty 399, trubky 843), měď a měděné produkty 1 842, hliník a hliníkové produkty 3 921, zinek 269, cín 321, mangan 387, hřeby a šrouby 1 310, výrobky z nerezové oceli 1 160.**
- léky a farmaceutické produkty 3 234 (z toho antibiotika 906, čínské tradiční léky 113, obvazy 439), kosmetické přípravky 377, pyrotechnické přípravky- ohňostroje, petardy 348, kalafuna a silice 164, železosilikon 676.
- papír a lepenka 821, textilie 33 478 (z toho bavlněná příze 1 334, lněná příze 115, příze ze syntetických vláken 317, hedvábné tkaniny 588, vlněné tkaniny 506, bavlněné tkaniny 6 047, lněné tkaniny 399, koberce 773, bavlněné ručníky 421).
- sklo 346, skleněné výrobky 1 440, keramika 1 340, ozdobné předměty z keramiky 665, emailové výrobky 160, šperky 1 762, perly a drahé kameny 1 369.
- elektrické větráky 1 825, textilní stroje 606, šicí stroje 531, obráběcí stroje 540, nářadí 2 344, zámky 778, ložiska 659.
- elektronická počítadla 805, zařízení na zpracování dat 59 915 (z toho digitální přístroje na zpracování dat 24 429, procesory 1 782, vstupní a výstupní jednotky 22 658), díly k zařízením na zpracování dat 23 887, elektromotory a generátory 2 912, transformátory 1 056, statické konvertory 4 164, primární zdroje a baterie 956, akumulátory 3 155, svítidla 292, telefonní přístroje 1 977, radiotelefony 14 166, reproduktory 1 801, CD přehrávače 1 030, video zařízení 7 409, zařízení na reprodukci zvuku 2 920, rádia 368, televize 5 490, díly a součástky pro elektroniku 16 213, kondenzátory 1 230, tištěné obvody 3 821, pojistky 3 892, diody a semikonduktory 2 427, integrované obvody 10 988, kabely 3 701.
- kontejnery 5 125, automobily a karoserie 781, autopříslušenství 4 411, pneumatiky 2 487, motocykly 1 988, bicykly 1 641, náhradní díly k bicyklům 1 418, lodě 3 137.
- fotoaparáty 332, kopírovací zařízení 572, zdravotní zařízení 1 380, hodinky 977, hodiny 491, strojky do hodinek 185.
- nábytek 10 167, ložní matrace 2 452, dřevěné dekorativní předměty 1 039, osvětlovací zařízení 4 517.
- batohy a tašky 6 238, oblečení 61 616 (z toho textil 50 107, kožené oblečení 2 305, kožešinové oblečení 1 342, kožené rukavice 855, textilní ponožky a rukavice 1977, pokrývky hlavy 1 140), obuv 15 203 (z toho gumová a plastová obuv 5 709, obuv kožená 6 318, obuv textilní 1 858, části bot 577).
- plastové výrobky 9 177, plastové tašky 343, hračky 6 379, videohry 3 499, míče 162, výrobky s vánoční tematikou 1 073, deštníky 781, výrobky z bambusu a ratanu 265, umělé květiny 577, termosky 283, tužky 121.

Rozdělení nejdůležitějších čínských exportních komodit dle oborů	
Oblast	Objem (mld USD)
Mechanické a elektrické výrobky	323,404

Rozdělení nejdůležitějších čínských exportních komodit dle oborů	
Oblast	Objem (mld USD)
Elektrické a elektronické výrobky	129,664
Strojírenství	118,149
Výrobky z kovu	22,420
Dopravní zařízení	21,001
Nástroje a zařízení	16,221
Hi-tech výrobky	165,540
Počítače a telekomunikace	136,374
Elektronika	18,443

Zdroj: Čínské celní statistiky za rok 2004

Komoditní struktura zahraničního obchodu ČLR (dle SITC Rev 3 za rok 2005)				
2005	Vývoz zČLR		Dovoz do ČLR	
	mld USD	%	mld USD	%
Potraviny a živá zvířata	22,481	19,2	9,388	2,6
Nápoje a tabák	1,183	-2,5	0,782	42,8
Surové materiály	7,485	28,1	70,212	26,8
Nerostná paliva a maziva	17,621	21,7	63,956	33,3
Oleje a tuky	0,267	80,8	3,370	- 20,0
Chemikálie	35,772	35,7	77,741	18,7
Tržní výrobky	129,126	28,3	81,159	9,7
Stroje, dopr. prostředky	352,261	31,3	290,627	14,9
Různé výrobky	194,191	24,2	60,871	21,4
Nezatříděné komodity	1,608	44,6	2,007	31,4

Pramen: China's Customs Statistics 12/2005

I pro rok 2005 platí, že v peněžním vyjádření nad vývozem převažuje dovoz surového materiálu, nerostných paliv a chemikálií. Nadále pak převažuje vývoz tržních výrobků, strojů a dopravních prostředků a různých výrobků nad jejich dovozem.

3.9 Kontrola vývozu

Pokud jde o vývoz, existuje seznam položek zboží, které se nesmí vyvážet. Patří do něj např. měď, platina, speciální chemikálie, umělecké předměty, položky, jejichž vývoz je zakázán na základě mezinárodních smluv. U tiskovin, filmů a fotografií je zakázán vývoz materiálů ohrožujících státní tajemství ČLR.

Na řadu položek je třeba získat vývozní povolení (licenci), které vystavuje Ministerstvo obchodu ČLR. Určitá část exportu je rovněž vystavena tzv. vývozním kvótám, resp. množstevním omezením (např. důležité zemědělské suroviny). Kvóty se přitom rozdělují do dvou základních kategorií: pasivní kvóty, které se týkají zboží, jež je omezeno dovozními režimy cizích zemí, nebo u nějž omezení vyplývají z mezivládních ujednání; druhou skupinu tvoří tzv. export quota bidding. Do této skupiny spadá především zboží vyvážené ve velkých množstvích nebo položky, jež jsou exportovány velkým počtem firemních subjektů a které jsou citlivé na mezinárodním trhu.

Pokud se týká čínského exportu, existují rovněž v menším rozsahu tzv. vývozní cla. Celní zákoník platný od 1. ledna 2005 obsahuje přehled exportních cel, která zatěžují jen vývoz surovin resp. polotovarů, co Čína potřebuje pro vlastní výrobu. Podle užívaného Harmonizovaného systému je zde 37 položek v osmimístném kódu, nevyskytují se žádné finální výrobky.

K výše uvedenému seznamu byl přidán „Seznam dočasných celních sazeb na exportovaný textil“, který obsahuje 148 položek s clem 0,2 či 0,3 CNY, v jednom případě 05, CNY na kus (resp. jednotku). Toto opatření nemohlo zabránit významnému zvýšení exportu textilu, proto USA a EU začaly připravovat protiopatření. USA zvolily cestu kvót, EU chtěla přesně podle pravidel WTO zavést ochranná opatření. Dne 10. června 2005 byla dosažena dohoda mezi EU a ČLR o omezení exportu, která je považována za výhodnou pro obě strany. Růst exportu bude omezen v 10 kategoriích z 35, které byly liberalizovány od 1.1.2005, a sice mezi 8% až 12,5% pro roky 2005, 2006 a 2007. Opatření nabylo platnost hned od 11. června 2005.

V zahraničí hojně diskutovanou otázkou zůstává systém daňové refundace vývozních rabatů, který se týká přesně specifikovaných druhů komodit. Od 1.5.2005 tak zvýhodnění 17% daňové refundace budou mít nově integrované obvody, zařízení pro mobilní přenos a některé

typy počítačů. Naopak, zvýhodnění bude zrušeno u 17 kategorií zboží, která jsou nedostatková v Číně, jako je elektrolytický hliník, slitiny železa, feromangan, ferosilicium neválcované a nekované hliníkové slitiny atd.

Vývozní dokumentaci tvoří celní prohlášení, vývozní povolení (pokud je požadováno) a inspekční osvědčení (totéž).

Ministerstvo obchodu ČLR dne 10.12.2004 zveřejnilo vyhlášku č. 28 o vydávání licencí na export zboží (Measures Governing Goods Export Licence) s platností od 1. ledna 2005 (angl. text publikován též v China Economic News č.12/05).

Nejdůležitější položky čínského vývozu do ČR za rok 2005	
Zboží	Objem v mil. USD
Díly a příslušenství strojů ze skupiny 752	529,685
Vstupní nebo výstupní jednotky	224,409
Přenosová zařízení zahrnující přijímací aparaturu	222,319
Paměťové jednotky	109 816
Komplexní digitální systém na zpracování dat	106,335
Digitální monolitické integrované jednotky	104,055
Digitální procesorové jednotky	91,496
Díly a příslušenství u přístrojů a zařízení 761,762,764.2,764.8	66,741
Obuv, j.n., s podešví z pryže, plastů, kůže nebo kompozitní kůže, apod	52,183
Videorekordéry nebo přehrávače	50,807
Tištěné obvody	40,332
Zařízení na zpracování dat, j.n.	40,080
Televizní kamery	36,331
Statické měniče (např. usměrňovače)	34,156
Ostatní pouzdra, cestovní vaky, nákupní kabely aj. z kůže apod.	32,323
Hračky, j.n.	30,896
Šrouby, svorníky, matice, nýty ap. ze železa, oceli závitové	26,696
Ostatní obuv s podešví a svrškem z pryže nebo plastů	25,481
Sporáky a vaříče, vratné plotýnky, varné kroužky, grily, opékače	24,481
Svetry, pulovry, vesty apod., pletené, háčkové	24,163
Videohry používané s televizorem	23,772
Dámské a dívčí kalhoty, kombinézy, šortky apod.	23,645
Trička tvaru T, trička a ost.nátělníky, pletené apod.	23,572
Televizní přijímače barevné (vč. videa)	23,485
Ostatní dámské, dívčí svrchní pláště, bundy, větrovky apod.	21,480
Ost.el.vodiče, pro napětí nad 80V, ale ne nad 1000V	21,355

Nejdůležitější položky čínského vývozu do ČR za rok 2005	
Zboží	Objem v mil. USD
Ostatní ventilátory	21,333
Elektrické stroje s výkonem do 37,5 W	21,119
Ost.rozhlas.přijímače kombinované s přístroji pro záznam,reprodukc	21,097
Výrobky pro domácnost a jejích díly,j.n.,ze železa,oceli	21,050
Pánské, chlapecké kalhoty, kombinézy, šortky ap.	20,764
Sportovní potřeby, j.n.	20,601
Elektrické akumulátory	20,236
Ostatní pánské,chlapecké svrchníky,pláštěnky, větrovky apod	20,145
Kohouty, ventily apod. armatury, j.n.	19,026
Ostatní el. vodiče, pro napětí do 80V	18,449
Ostatní předměty z plastů	18,215
Elektrotopelné domácí spotřebiče, j.n.	17,970
Rozhlasové přijímače kombinované s přístroji pro záznam,reprodukc	16,770
Tělocvičné nebo atletické potřeby a náčiní	15,997
Stejnoseměrné motory a generátory	15,590
Hračky představující zvířata nebo jiné než lidské bytosti	15,366

Zdroj: ČSÚ

4. ANALÝZY A STUDIE VÝVOJE PODMÍNEK VÝROBY A PRODEJE VYBRANÉHO DRUHU VÝROBKU

V této části diplomové práce bych ráda použila svoje několikaleté zkušenosti v oboru prodeje kovového nábytku. Celkovou analýzu a studii budu ukazovat na firmě Kovos družstvo Teplice.

4.1 Kovos družstvo Teplice

Kvos družstvo Teplice patří k největším a nejznámějším výrobcům kovového nábytku v České republice s tradicí od roku 1951.

Kvos družstvo Teplice má 2 výrobní závody a to, Kovos družstvo Teplice závod Verneřice a Kovos družstvo Teplice závod Úštěk. V Teplicích se nachází sídlo firmy, administrativní budova, kde sídlí ekonomický úsek a zbytek administrativní budovy je

pronajímán. Od roku 1992 je také firma Kovos majetkově propojena s jedním z největších konkurentů, společností Kovona Lysá nad Labem a.s.

Moje analýza se bude týkat pouze Kovos družstvo Teplice závod Verneřice.

Výrobky Kovos jsou pro svoje užité vlastnosti, vysokou kvalitu, široký sortiment a moderní design oblíbené nejen u nás, ale i v celé Evropě.

Díky naprosto flexibilní koncepci výrobního zařízení a moderním technologiím je Kovos schopen neustále rozšiřovat sortiment výrobků v závislosti na potřebách zákazníků. Nosný výrobní program tvoří šatní skříně, šatnové lavice, univerzální kancelářské skříně, dílenské skříně, pracovní stoly, registrační, kartotékové a zásuvkové skříně a další speciální výrobky skříněvého charakteru.

Individuální přístup k zákazníkům patří k základním bodům strategie firmy Kovos. Proto se kromě typizované výroby zabývá Kovos i poradenstvím, návrhy a vývojem speciálních nebo upravených výrobků.

Na přání zákazníka zajišťuje f. Kovos dopravu po celé Evropě a instalaci v rámci České republiky. Speciální servis je připraven pro architekty a organizace zabývající se vybavováním průmyslových interiérů.

V celém procesu výroby - od návrhu až po konečné úpravy, využívá f. Kovos nejmodernějších CAD a informačních technologií. Jedině tak může garantovat vysokou užitnou hodnotu produktů, potřebnou variabilitu a jedinečný design obohacující zákazníkův interiér.

Výrobky Kovos využívají pouze kvalitních materiálů od renomovaných dodavatelů. Zpracování plechových dílců probíhá se značným využitím počítačově řízených strojů. Pro svařování používá f. Kovos poloautomaty MIG a odporové svařování .

Balení výrobků je standardně prováděno do kartonů nebo do vzduchové a fixační folie. Na přání odběratele je možno zvýšit odolnost obalu přidáním kartónových rohů nebo kartónových prvků chránících vrchní a spodní část výrobku.

Produkce f. Kovos je ve všech fázích výroby kontrolována na základě dokumentovaných postupů systému řízení jakosti. Kontroly se zaměřují jak na sledování procesů výroby „surových“ dílců, tak i na kvalitu povrchové úpravy. Finální kontrola zahrnující mj. test funkčnosti probíhá po kompletaci před vlastním zabalením výrobků.

Zaměstnanci f. Kovos procházejí neustále kvalifikačním doškolováním a jsou motivováni ke zlepšováním všech procesů. V roce 2007 je zaměstnáno v Kovosu Verneřice 190 lidí.

Systém řízení jakosti závodu Verneřice je certifikován společností LRQA podle ISO 9001:2000.⁶

4.2 Výrobní a proces

Hlavním výrobním vstupem je plech. Plech je dodáván v tabulích různé velikosti, dle druhu a šířky plechu. Kromě standardního černého plechu je používám i speciální plech z pozinku. Nerezovou ocel není schopen Kovos Verneřice se stávajícími technologiemi zpracovávat .

Kovos Verneřice zpracuje ročně více než 3500 tun plechu.

Tabule s plechem jsou skladovány na konsignačním skladu materiálu. Ze skladu jsou sváženy do haly pro úpravu plechu.

Zde na stříhacích strojích jsou plechové tabule nastříhány na polotovary, tedy jednotlivé výrobní dílce, tak jako např. bočnice, víka ,dna, dveře nebo zadní stěny.

⁶ www.kovos.cz

Nastříhané dílce jsou převezeny na ohýbací stroje nebo děrovací lis Traumatic . Zde jsou dle výkresů naohýbány do potřebných rozměrů a úhlů a na děrovacím lise jsou lisovány větrací žaluzie, štítky pro vložení jmenovky či děrování pro spojení do řad. Takto upravené dílce jsou převezeny vysokozdvížnými vozíky na halu, kde se svařuje.

Svařuje se pomocí bodového svařování nebo žárovým svařováním. Po začištění a obroušení svárových míst jsou korpusy, dveře či zásuvky navázeny na povrchovou úpravu.

Povrchová úprava je prováděna technologií elektrostatického nanášení práškových barev na povrch výrobků Fe fosfátem. Vypalování barev probíhá při teplotě min. 180°C cca 20 minut. Využitím automatického nanášení barev a ručního dostříku je dosaženo rovnoměrné barevné vrstvy, jejíž tloušťka je v průměru 50 – 80 μm .

Z lakovny jsou dílce a korpusy převezeny na kompletaci a balení.

Zkompletované a zabalené skříně jsou sváženy na sklady nebo nakládací rampu, kde jsou připraveny k expedici.

4.3 Analýza distribučního pokrytí

Tento materiál je vypracován za účelem zvýšení konkurenceschopnosti závodu. Jsou zde analyzovány základní informace o trzích na nichž působíme. V tomto materiálu jsou zpracovány údaje za první pololetí roku 2006.⁷

4.3 1 Prodej export - tuzemsko

r. 2001 podíl exportu 27%

r. 2002 podíl exportu 20%

r. 2003 podíl exportu 26%

r. 2004 podíl exportu 23%

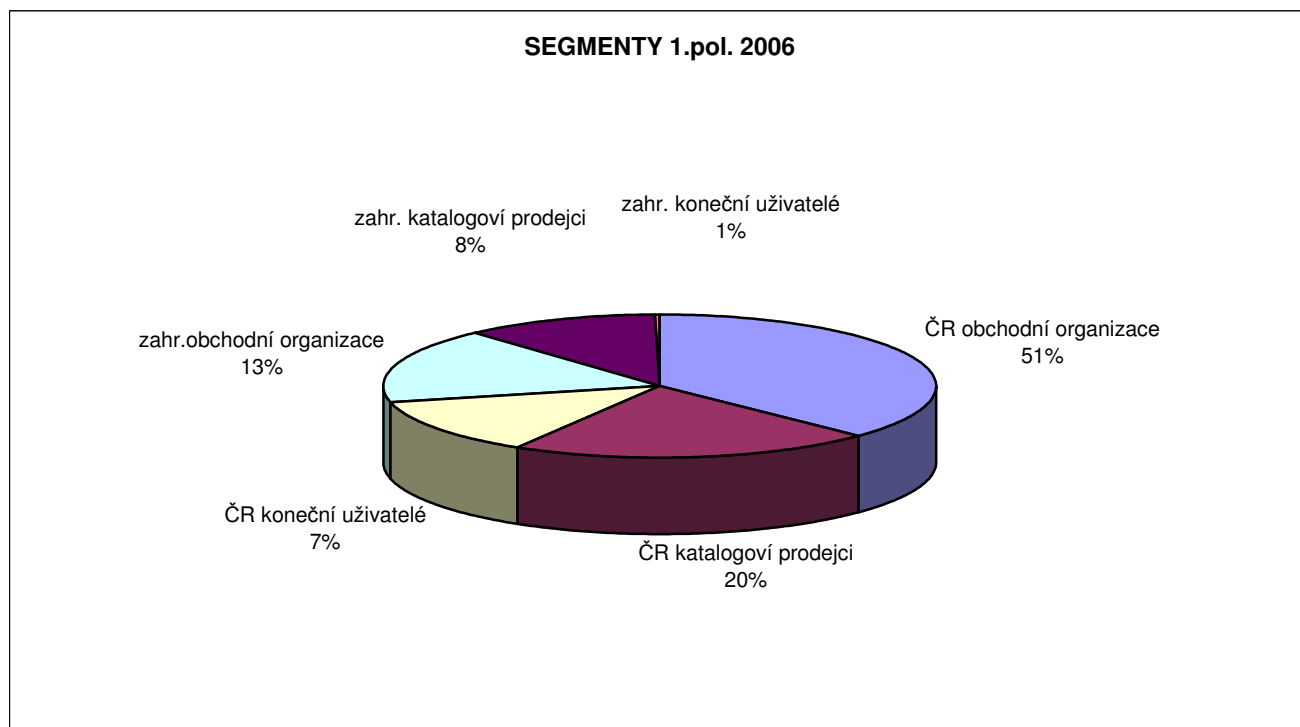
r. 2005 podíl exportu 22%

⁷ Analýza distribučního pokrytí Kovos Verneřice -2006

r. 2006 – 1.pololetí podíl exportu 29%

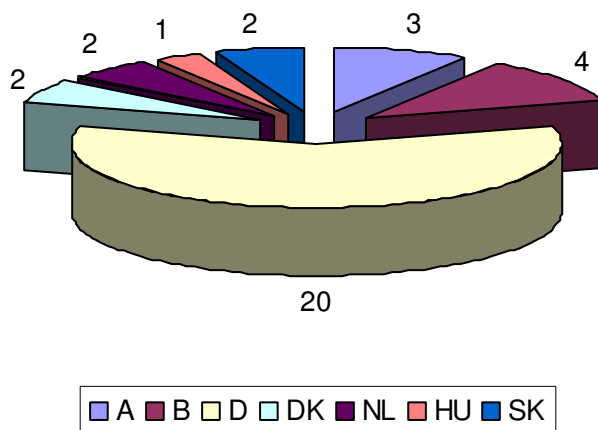
4.3. 2 Segmenty

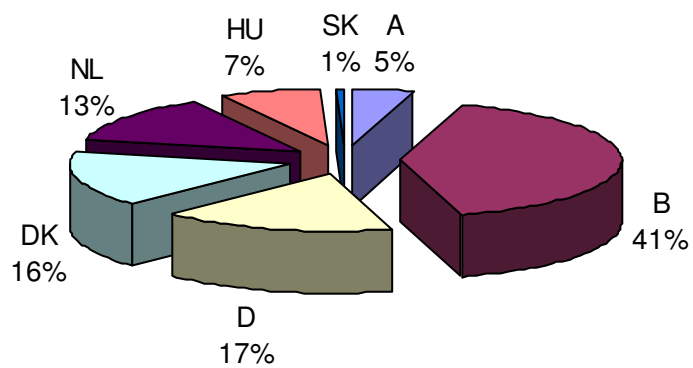
4.3. 3 Exportní analýza

V následujícím grafu je uveden rozbor přímého exportu do jednotlivých zemí a počty zákazníků.

01 - 06 2006 Počet klientů EXPORT

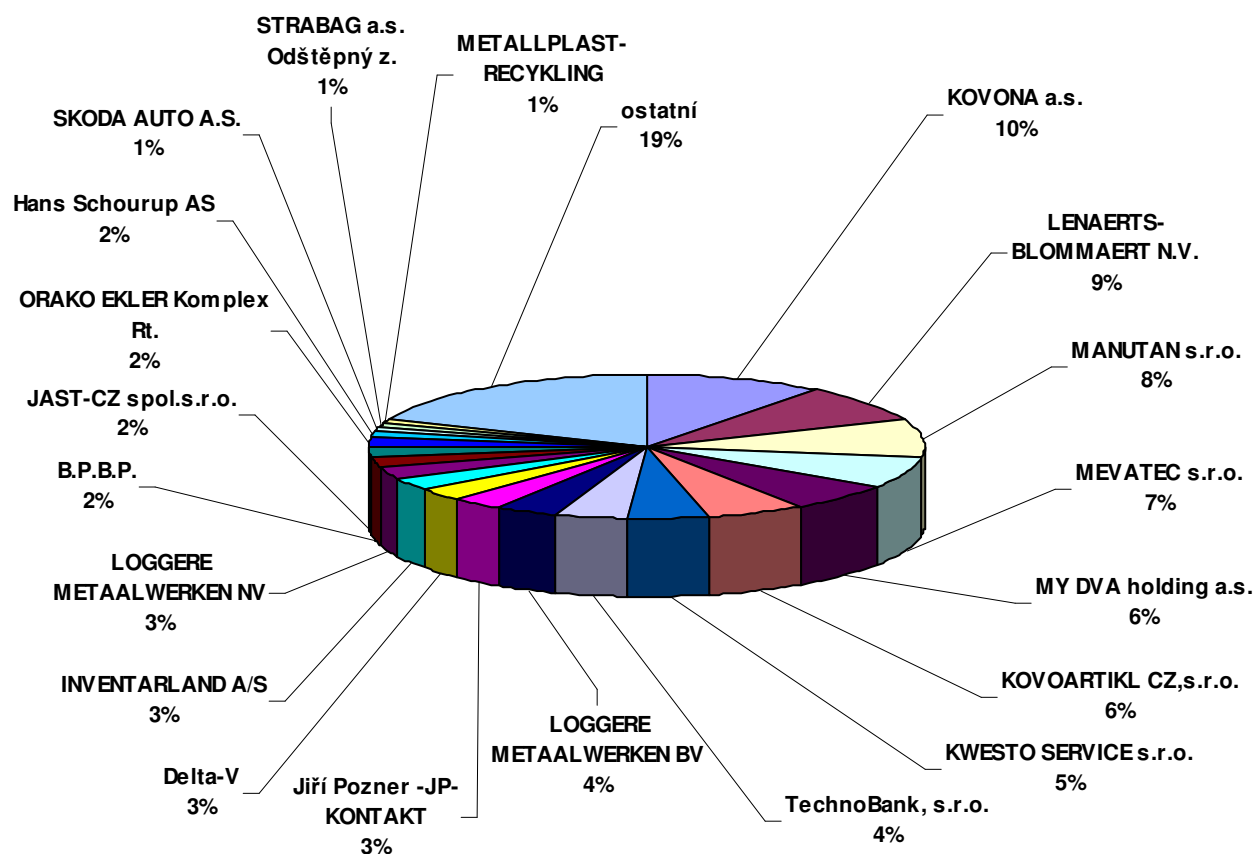
01 - 06 2006 EXPORT

4.3. 4 Obraty dle jednotlivých klientů v Kč bez DPH - 1. pololetí roku 2006

V grafu a tabulce jsou uvedeni největší klienti seřazení dle velikosti.

20 NEJ ... 01 - 06 2006

1	KOVONA a.s.	9.981.666 CZK
2	LENAERTS-BLOMMAERT N.V.	8.148.313 CZK
3	MANUTAN s.r.o.	8.058.449 CZK
4	MEVATEC s.r.o.	6.877.519 CZK
5	MY DVA holding a.s.	5.815.822 CZK
6	KOVOARTIKL CZ,s.r.o.	5.496.484 CZK
7	KWESTO SERVICE s.r.o.	4.623.733 CZK
8	TechnoBank, s.r.o.	3.920.112 CZK
9	LOGGERE METAALWERKEN BV	3.565.378 CZK

10	Jiří Pozner -JP- KONTAKT	2.856.659 CZK
11	Delta-V	2.725.951 CZK
12	INVENTARLAND A/S	2.684.702 CZK
13	LOGGERE METAALWERKEN NV	2.539.899 CZK
14	B.P.B.P.	2.117.745 CZK
15	JAST-CZ spol.s.r.o.	2.103.239 CZK
16	ORAKO EKLER Komplex Rt.	2.041.300 CZK
17	Hans Schourup AS	1.651.631 CZK
18	SKODA AUTO A.S.	874.694 CZK
19	STRABAG a.s. Odštěpný z.	784.036 CZK
20	STARKE	751.483 CZK
21	WOLF Elmar	739.935 CZK
22	TECHO a.s.	641.464 CZK
23	Jiří Aron-DOMO	507.824 CZK
24	ASSMANN Ladenbau	489.142 CZK
25	GREINER Garderobendesign	488.319 CZK
26	MACTE, spol.s r.o.	426.579 CZK
27	SSI SCHAFFER SHOP s.r.o.	413.242 CZK
28	METALLPLAST-RECYKLING	401.890 CZK
29	ALGECO s.r.o.	385.670 CZK
30	MEVATEC s r.o.	375.541 CZK
31	Benteler Automotive	367.819 CZK
32	GLOBUS ČR k.s.	326.368 CZK
33	ACO Industries K.S.	309.910 CZK
34	Jaroslav Smitka	284.944 CZK
35	TGA Haustechnik GmbH	284.540 CZK
36	Václav Zeman	278.350 CZK
37	Hellma gastronomický	273.283 CZK
38	Saar Gummi Czech s.r.o.	262.650 CZK
39	LOCASIX	259.953 CZK
40	FOURNIDECOR S.A.	249.877 CZK
41	BsF spol.s.r.o.	231.874 CZK
42	WAGNER und PARTNER GmbH	220.793 CZK
43	Procházka spol.s.r.o.	214.510 CZK
44	MY + VY, spol. s.r.o.	210.866 CZK
45	Václav Princ s.r.o.	205.913 CZK
46	KROLAN s.r.o.	202.155 CZK
47	DURA Automotive CZ s.r.o.	194.465 CZK

48	McDONALDS CR SPOL.S.R.O.	187.476 CZK
49	BEG BOHEMIA spol.s.r.o.	186.398 CZK
50	IDAS s.r.o.	183.949 CZK
51	Pro OFFICE	183.776 CZK
52	KWESTO s.r.o.	180.053 CZK
53	GRENT CZ s.r.o.	176.874 CZK
54	RESTAURANT IN s.r.o.	174.639 CZK
55	MANUTAN s r.o.	171.586 CZK
56	JOHNSONS Controls aut.	153.611 CZK
57	Nestlé Česko s.r.o.	150.687 CZK
58	KWESTO SERVICE s r.o.	145.078 CZK
59	Šoukal Vlastimil	145.000 CZK
60	AERO VODOCHODY a.s.	140.347 CZK
61	DOPRAVNÍ PODNIK HL.M.PRAH	138.559 CZK
62	ND Logistics CZ s.r.o.	128.647 CZK
63	FEROX a.s.	128.195 CZK
64	LESS TIMBER s.r.o.	121.071 CZK
65	ABB s.r.o.	109.809 CZK
66	AMFORA marketing.s.r.o.	109.788 CZK
67	VEP design, spol. s.r.o.	108.645 CZK
68	TRCZ s.r.o.	105.520 CZK
69	CARAVAN Metropol	104.768 CZK
70	Ústecká poliklinika,	104.006 CZK
71	SEVEROTISK spol.s r.o.	103.643 CZK
72	nkt cables , a.s.	103.122 CZK
73	IRVINE Welconstruct Ltd.	101.263 CZK
	Ostatní	5.203.351,42 CZK

V tabulce jsou uvedeni pouze zákazníci, kteří nakoupili nad 100 tis. Kč.

4.4 Zdražení cen plechu

Vlivem přílivu výrobků ze zemí asijského kontinentu, došlo od roku 2002 k výraznému zdražení nákupních materiálu z oceli a tím i k výraznému zdražení plechu .

Zdražení hlavní vstupní jednotky znamená pro výrobce kovového nábytku problém velikých rozměrů. Ačkoli by mělo být první reakcí zdražení cen výrobků, jelikož i vstupy do výroby byly zdraženy, není tento krok jednoduché učinit. Zdraženy byly nejen výrobky z oceli, ale současně začaly být dováženy do České republiky a celé Evropy levné kompletní výrobky ze zemí asijského kontinentu. Pokud by výrobce ihned po zdražení hlavní vstupní jednotky výrobního procesu také zdražil vyrobenou produkci, znamenalo by to pro něj 2 x větší nevýhodu oproti výrobcům z asijských zemí .

Samotná výroba v zemích asijského kontinentu, jak již bylo rozebráno v dřívějších kapitolách, je sama o sobě velice levná. Nejen vstupní materiály , ale i pracovní síla, je oproti ČR několikanásobně levnější. Z toho logicky vyplývá, že kalkulace cen výrobků je mnohonásobně nižší než ve státech Evropy a tím i ČR. Pokud vezmeme v úvahu fakt, že přepravní náklady ze zemí asijského kontinentu jsou několikanásobně vyšší než přepravní náklady ČR po Evropě nebo v rámci ČR, a přesto jsou výrobky levnější, je opravdu markantní, jak nízké výrobní náklady v asijských zemí jsou.

Firma Kovos Verneřice se v prvotní fázi zdražení cen hlavních vstupů snažila na úkor vlastního zisku a marže nezdrazovat ceny vyrobené produkce. Byla si plně vědoma, že pokud chce konkurovat o tolik levnějším výrobkům , nemůže si zdražení dovolit. Výhodou také bylo, že výrobky asijského původu měly výrazně horší kvalitu, a při několikátýdenní přepravě v kontejnerech docházelo k častému poškození zboží.

Jenže tak jako se zdokonaluje výroba a prodejní proces po celé Evropě, došlo logicky během let 2003 – 2006 ke zlepšení těchto oblastí i v zemích asijského kontinentu. Několikaleté zkušenosti, které asijské země získaly, zúročily ve zlepšení kvality a snížení poškození při přepravě do Evropy. Kromě toho začaly země asijského kontinentu ve velkém dovážet i komponenty, dílce, spojovací materiály a různý druh kovovýroby, které jsou nedílnou součástí nejen výroby kovového nábytku. Tím došlo i ke zdražení dalších , sice ne největších , ale přesto nedílných, vstupů výroby, jelikož dodavatelé musely reagovat na příliv z Asie, tak jako výrobci. V tomto okamžiku bylo nutné přejít ke zdražení ceny výrobní řady, i přes riziko částečného nebo úplného ztracení zákazníků ze zákaznického portfolia.

Reakce nastala hlavně u velikých zákazníků typu katalogových prodejců a obchodních organizací. Krédem katalogového prodejce jako je Manuta nebo ze zahraničních Delta – V, kteří jsou největšími dodavateli v dané zemi i mimo ní, je samozřejmě nakoupit co nejlevněji. Tito katalogoví prodejci sice ponechají v prodejním programu i výrobky dražší, s vyšší kvalitou, ale hlavní propagace v katalogu je věnovaná levněji nakoupenému a tím i levněji prodávatelnému zboží. Ztratit katalogového prodejce velikosti Manutan nebo Delta – V je pro každý podnik velkým úbytkem v tržbách.

Proto se firma Kovos snažila ponechat výše uvedeným typům zákazníků co nejnižší ceny výrobků i za cenu, že zisk na těchto výrobcích bude minimální, ale bude zachován vysoce kvantitativní odběr i jiných výrobků, které jsou pro Kovos mnohem více ziskové. Prodejní ceny takovýchto výrobků činí častokrát až 40% cen katalogového prodejce. Pokud firma Kovos postupem času zjistila, že některý výrobek se stává pro katalogového prodejce významným prodejním artiklem, a jeho výměna v katalogu za jiný adekvátní výrobek jiného dodavatele by byla nemožná či špatně proveditelná, navýšila cenu těchto výrobků postupně a nenásilně po malých procentuelních skocích, ku spokojenosti obou obchodních stran.

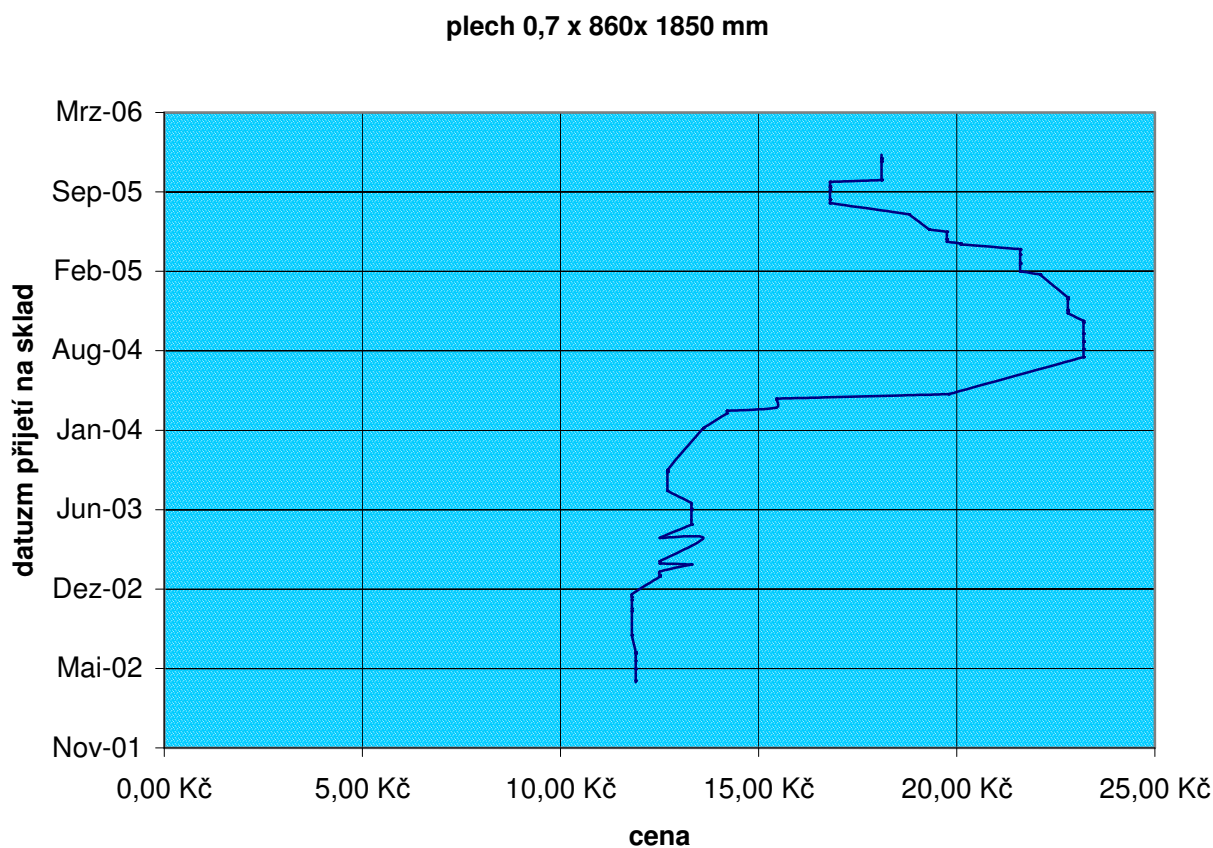
Během roku 2006 došlo k ustálení cen oceli a plechů. Došlo pouze k výraznému zdražení pozinku, který není stěžejním výrobním materiálem, jeho výroba je z ekologických i výrobních důvodů velice komplikovaná a samotný cenový příplatek za výrobu plechu z pozinku byl v minulosti nastaven natolik vysoko, že není potřeba měnit. Malá změna díky zvýšení cen pozinku byla pouze u nákupu zamykacích uzávěrů, kde některé druhy jsou částečně z pozinku, a proto byla jejich cena dodavatelem mírně navýšena. To však nemělo výrazný vliv na cenovou skladbu výrobků.

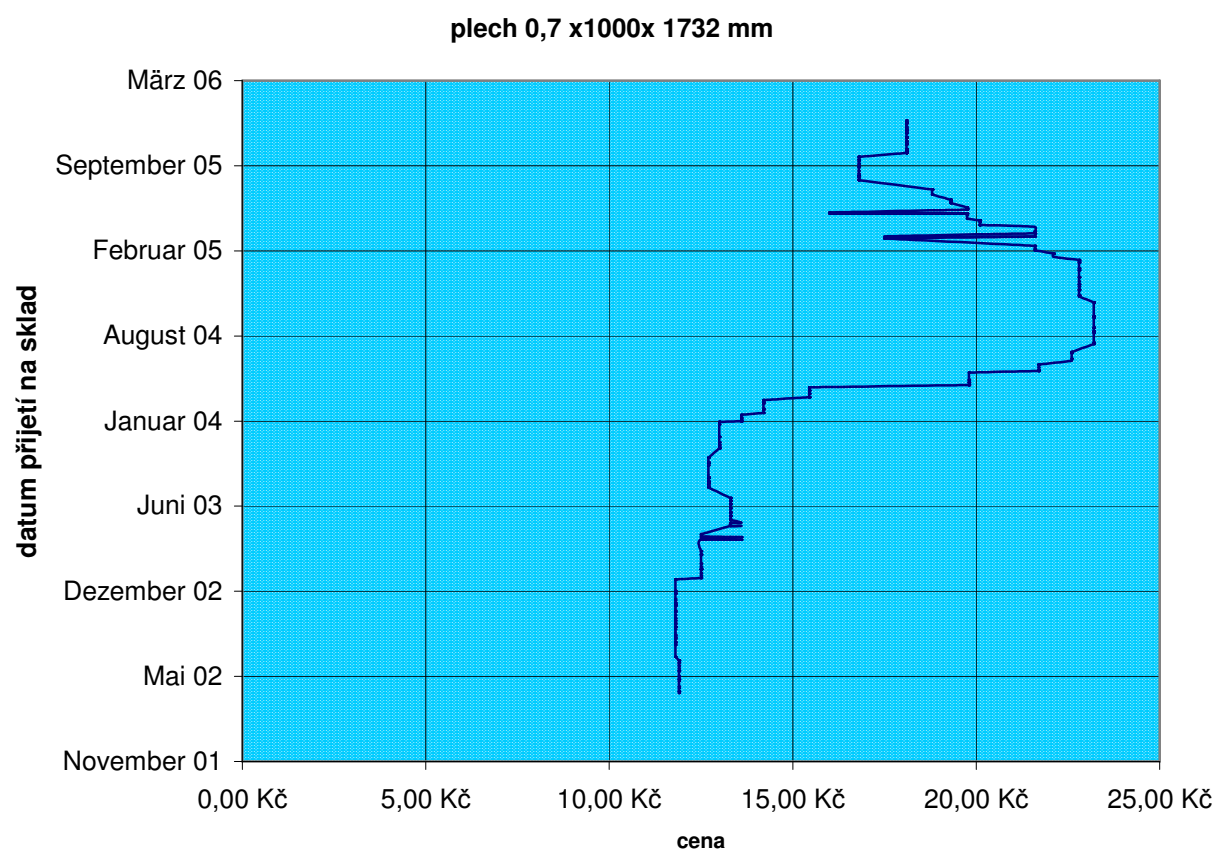
Momentálně je situace stabilizována. Přestože přibyla vysoká konkurence asijských dodavatelů, celkový boom se uklidnil. Odběratelé se ustálili v rozhodnutí, či preferovat výrobky sice cenově dražší, ale kvalitativně mnohem lepší, anebo výrobky cenově levnější, ale na úkor kvality.

Pozitivní bylo i zjištění, kteří zákazníci jsou ochotni v rámci dlouhodobé spolupráce akceptovat změny nastálé ekonomickou situací. Jsou ochotni hledat společná řešení výhodná pro stranu kupujícího i prodávajícího.

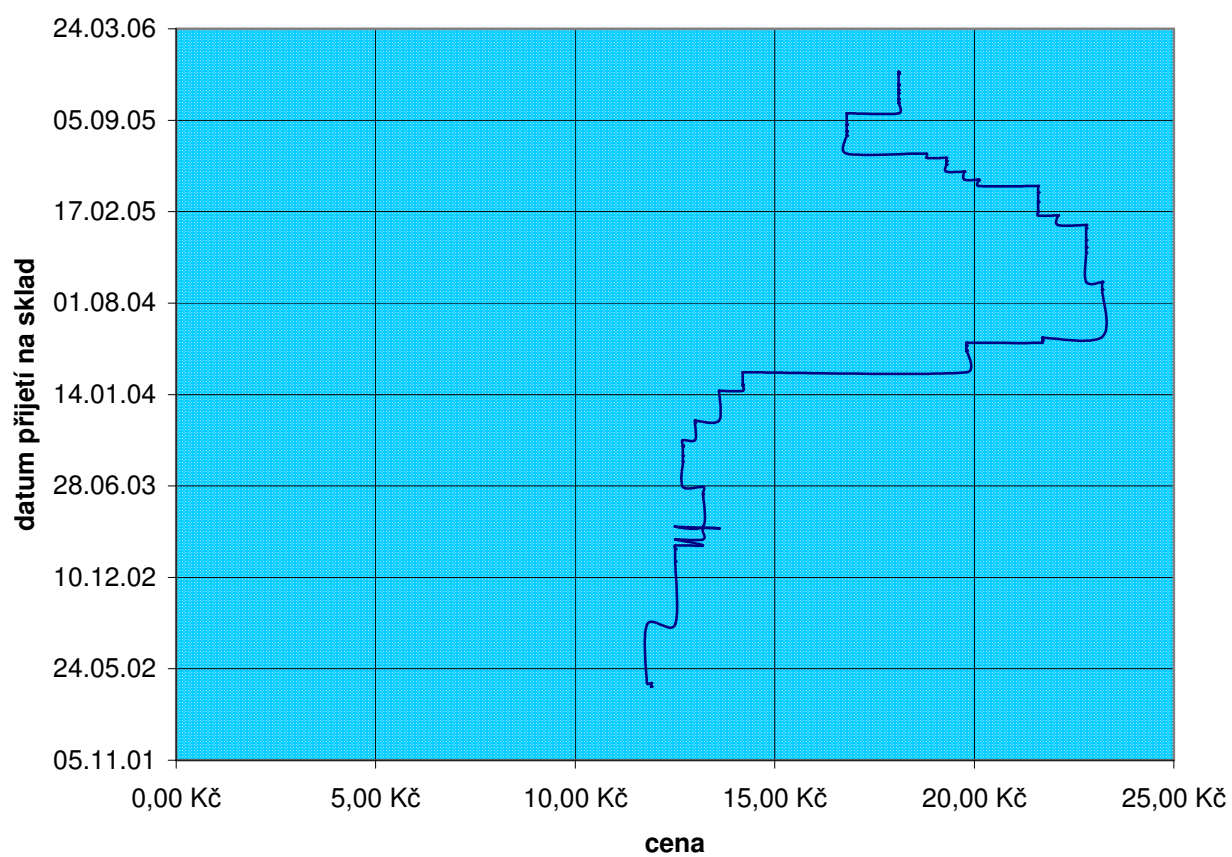
Paradoxně je pozitivní pro Kovos i možnost nákupu levnějších komponentů pro výrobu. V oblastech montáže a kompletace, např. v případě pojezdů pro zásuvkové skříně, došlo nákupem výrobků z Asie k výraznému snížení nakupovaných položek v kalkulaci. Byly nahrazeny komponenty, které nevyžadovaly tak vysokou kvalitu a nebylo je doposud možné sehnat v horší kvalitě a za levnější cenu v celé Evropě.

4.5 Grafy k tématu

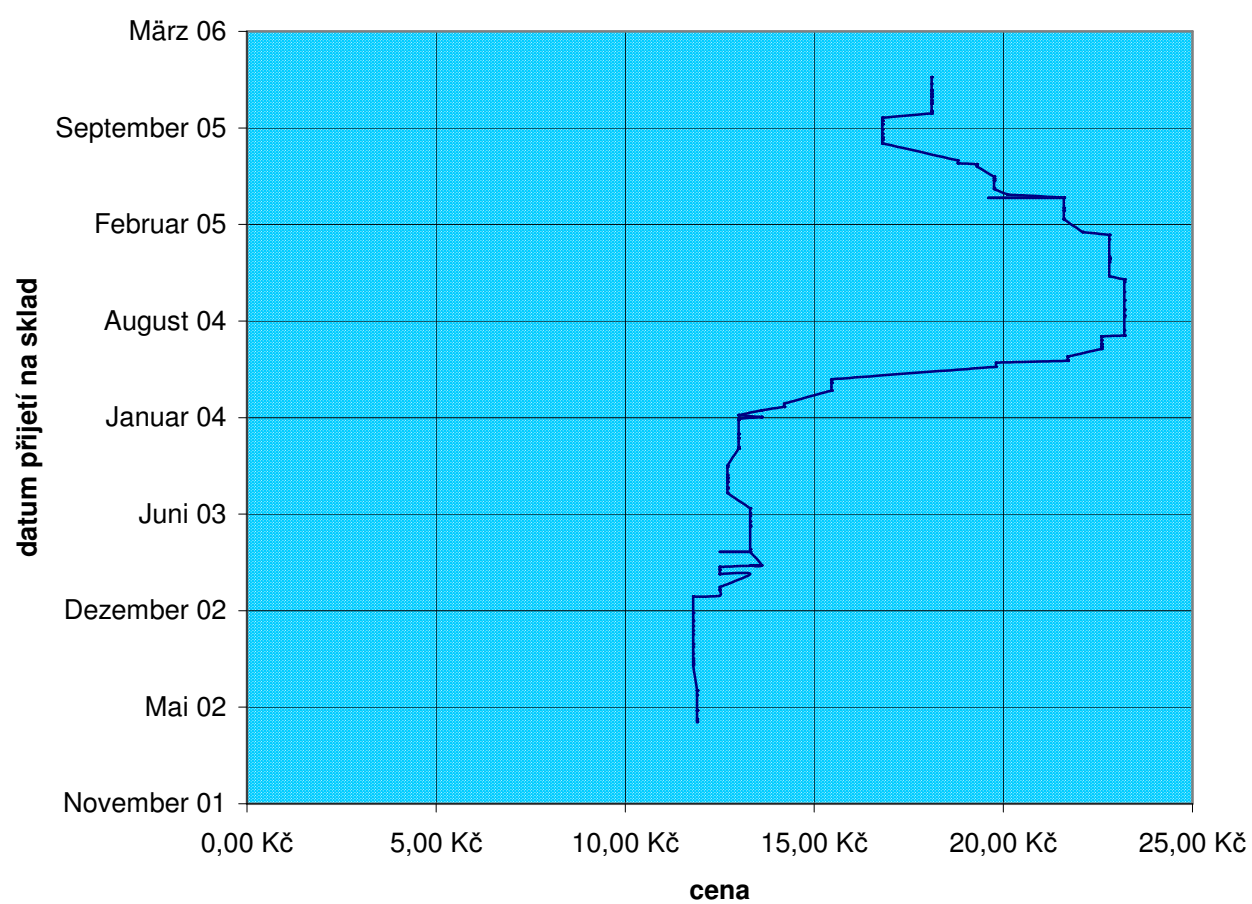

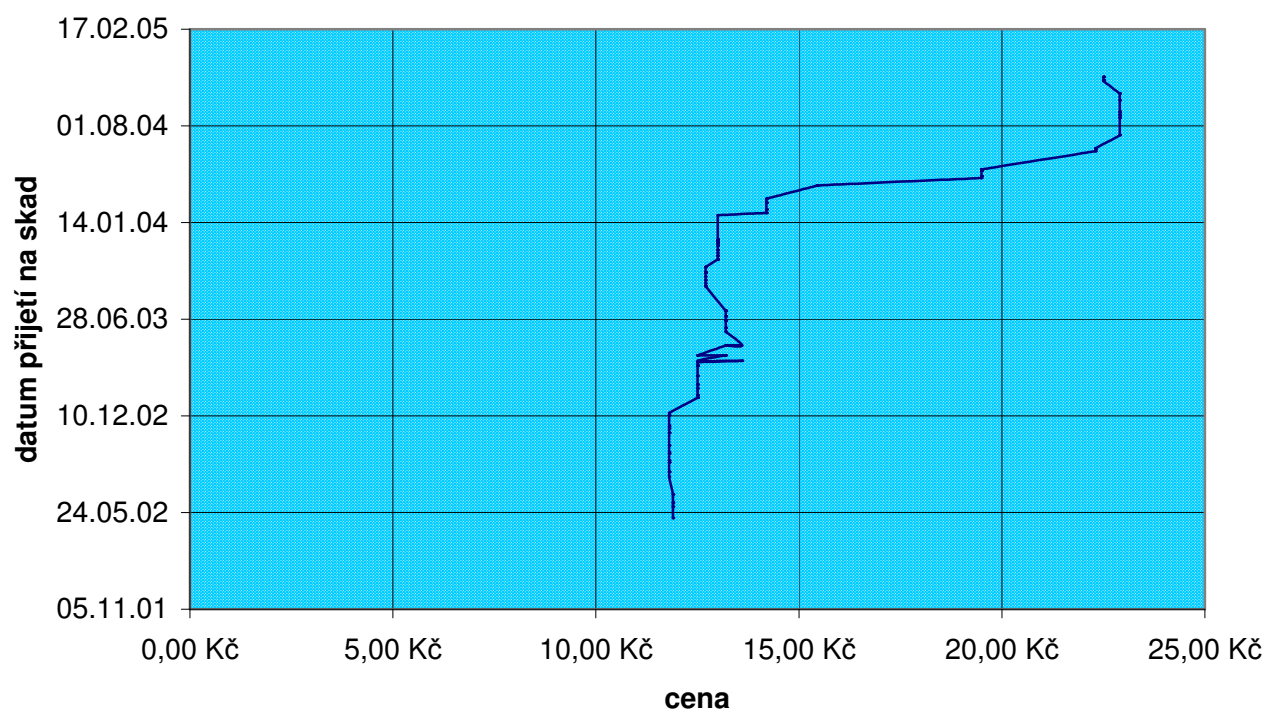
plech 0,7 x1000 x 2000 mm

plech 0,7x1000x1850mm

plech 0,8 x1000x 1200mm

5. ZÁVĚR

Tato diplomová práce byla věnována osvětlení problematiky výroby a prodeje úzce specializovaného druhu zboží v podmínkách české ekonomiky. A zároveň negativnímu i pozitivnímu vlivu přílivu zboží a materiálu ze zemí asijského kontinentu.

Ekonomika České republiky prošla v posledních 10 letech velikými změnami. Došlo k velkému přílivu zahraničního kapitálu. Více méně většina „fabrik“, z průmyslových zón větších i menších měst ČR přešla výhradně do vlastnictví zahraničního majitele. Nebo jsou buď částečně nebo nadpolovičně dotovány zahraničním investorem. Nemalé množství bývalých silných průmyslových firem (ze Severočeského kraje např. čokoládovny Diana) bylo nejdříve odkoupeno zahraničními investory a později zrušeno či změněno na sklady firem, které je koupily.

Veliký vliv na změny měl také vstup České republiky v členství Evropské unie. Důsledkem byl veliký ústup např. v oblasti zemědělství. Muselo být akceptováno následně implementováno několik kvót, který výrazně ovlivnily průběh vývoje a doposud používané technologie a procesy v různých výrobních odvětvích. Naopak byly poskytnuty společenstvím Evropské unie dotace, které výrazně pomohly v rozvoji a vývoji spoustě firem. Bylo naplněno spousta podnikatelských záměrů, inovací a staveb.

V oblasti výroby kovového nábytku došlo k výraznému zlepšení vývozu výrobků a dovozu potřebných komponentů. Dřívější zdlouhavé celní procedury, poplatky za celní služby a tím spojené časové ztráty výrazně komplikovaly vývozní a dovozní podmínky. Přestože toto zlepšení se týká pouze zemí, které jsou v rámci Evropské unie, jde o významnou změnu.

Firmě Kovos, kterou jsem v poslední čtvrté části použila k analýze dané problematiky, se díky dotaci z fondů Evropské unie, po předložení a schválení podnikatelského a inovačního projektu, podařilo vystavět novou výrobní halu, část peněz byla použita na koupi nové výrobní technologie a plánuje se v příštím roce přestavba administrativní budovy a stavba nových skladů.

Země asijského kontinentu také silně zasáhly do vývoje české ekonomiky. Jak je analyzováno v části mé diplomové práce, dosáhly země asijského kontinentu v minulých deseti letech značného vývoje. V prvopočátku se soustředily na interní rozvoj svého hospodářství. Prvními krůčky pak bylo investování zahraničního kapitálu do evropských zemí. Po získání zkušeností, znalostí a dovedností evropského průmyslového i kulturního života, začaly asijské země uvažovat o exportu svých výrobků. Přes prvopočáteční problémy hlavně v oblasti dopravy a kvality nabývaly asijské země postupné jistoty a zkušeností. Dlouhá a nákladná přeprava námořními kontejnery se v průběhu let stala díky zvýšené frekvenci zájmu markantně levnější. Bylo založeno několik námořních firem, které se výhradně specializovaly na problematiku námořních přeprav z asijského kontinentu. Kvalitativní problémy byly částečně vyřešeny zlepšením obalového procesu a konstrukce zboží.

Pro mnoho českých firem tento příliv znamenal veliký zásah zejména do tržeb. Dodavatelé ocelových dílů, výrobci plechů, všichni tito byli nuceni na základě masivního přílivu vysoce a prudce zdražit své komponenty. Což mělo nemalý dopad na výrobce, kteří z provozních důvodů neměli možnost vybrat si ihned nového dodavatele. Termíny dodání, nabízené novými dodavateli, byly abnormálně dlouhé. Firmy byly nuceny akceptovat prudké zdražení na úkor svého zisku. Postupem času avšak i výrobci byly nuceni bez ohledu na nepředvídatelný důsledek, zdražit své ceny, jelikož ani výrobci nemohou fungovat na minusových či nulových maržích.

Naopak někteří výrobci přivítali příliv asijských ocelových komponentů pozitivně. Díky levným komponentům se jejich výrobní náklady staly znatelně nižšími, tím jim vzrostl zisk, či dokonce si mohli dovolit snížit své prodejní ceny. Paradoxně i některé z podniků, na které příliv z asijských zemí dopadl negativně, časem začaly nakupovat některé komponenty do výroby také z Asie, jelikož nepožadovaly na tyto komponenty tak vysokou kvalitu a díky nízkým cenám nákupu z Asie i jim se naskytla příležitost snížit část svých výrobních nákladů.

Jak jsem již několikrát ve své diplomové práci uváděla, dal by se charakterizovat příliv asijského zboží oproti české výrobě jako „cena vs. kvalita“. ČR i celá Evropa se rozdělila na ty, kteří jsou ochotni za malou cenu nakoupit levné zboží, a ty kterým záleží na kvalitě i za cenu větších nákladů.

Spousta výrobců a podnikatelů mělo možnost díky tomuto přílivu poznat loajálnost, partnerskou flexibilitu i korektní chování svých dlouhodobých odběratelů, ale i naopak.

Přestože zastávám názor, že příliv levného asijského zboží měl pozitivní důsledek především v oblasti podpory běhu domácností , měla jsem možnost sledovat i negativní stránku, jakožto zaměstnanec firmy, kterou tento příliv negativně zasáhl. Osobně zastávám názor, že kdyby česká ekonomika omezila možnost importu z asijských zemí např. na základě vládních regulací importu z Asie, a dala možnost vývoje a stabilizace českých firem a výrobků, bylo by otázkou času, kdy by česká produkce dosáhla spojení nízké ceny a vysoké kvality. Stabilizovala by se i částečně nezaměstnanost, HDP by dosáhl růstu a Česká republika by se stala zase o nějaký ten krůček vyspělejší a samostatnější zemí nejen Evropské unie , ale i na světě.

Seznam literatury

- 1) HOLMAN, R. Vývoj ekonomického myšlení.vyd. Praha Liberální institut a H a.H, 1994, ISBN 80-85787-55-5
- 2) Perce, D.W.. a kol. Macmillanův slovník moderní ekonomie. Vad. Praha : Victoria Publishing, 1994, ISBN 80-85605-42-2
- 3) Synek, M. a kol. Manžerská ekonomika, 3 vyd. Praha: Grada Publishing, 2003, ISBN 80-247-0515-X
- 4) Gravelle,H.,rees, R., Microeconomics Longman, vyd.:New York and London, 1992, ISBN 0-582-44075-0
- 5) Dornbusch, R.,Fischer,S.Makroekonomie 6.vyd. Prah :SPN a Nadace Economics, 1994,ISBN 80-04-2556-6 199
- 6) Konečný, B., Sojka, M. Moderní ekonomie, vyd. Praha : Economia a.s.,1991, ISBN 80-85983-05-2
- 7) Dornbusch, R., Open Ekonomy Macroeconomics Basic Books, Inc.,vyd :New York, 1980, ISBN 0-456-05286-X
- 8) www.kovos.cz
- 9) www.czechtrade.cz
- 10) www.cnb.cz
- 11) www.csu.cz
- 12) www.ekonomia.cz
- 13) www.mpo.cz

Seznam příloh

Příloha č.1 : Certifikace LRQA cz

Příloha č.2 : Certifikace LRQA en

Příloha č.3 Organizační struktura Kovos družstvo Teplice, závod Verneřice

Příloha č.4 logo Kovos